

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

Dziurawe chodniki → str. 2

Interwencja w sprawie dziurawych ciągów dla pieszych w rejonie osiedli: Dywizjonu 303, 2 Płk. Lotniczego i Kościuszkowskim.

Nowa Huta w czterech smakach → str. 5

Koncert laureatów 45. MFAM → str. 8

Pogrom Puszczy Niepołomice → str. 10

Krakowskie Centrum Seniorów w działaniu → str. 3

Krakowskie Centrum Seniora to obecnie 16 ośrodków – Domów i Klubów funkcjonujących na terenie 9 Dzielnic, które w ciągu roku obejmują wsparciem około 1 000 osób

REKLAMA

INTROLIGATOR

CENTRUM B, BLOK 7

www.oprawaksiazek.pl

REKLAMA

F.H.U. „ELMAR”
Pl. Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)
ROWERY:
SPRZEDAŻ | KOMIS | CZĘŚCI | AKCESORIA | SERWIS

ROWEROWE ŚWIĘTO VELO HUTA str. 7

REKLAMA

Santander
CONSUMER BANK

10x0%

raty
10x0%

SPRAWDŹ

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33 Faks: 12 643-66-33
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.
Skład Marcin Świątkowski
Druk: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział
Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść
zamieszczanych ogłoszeń.

Zapraszamy na
zakupy do Centrum
Handlowego TOMEX!

MODA I REGIONALNE PRODUKTY I LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ

 facebook.com/tomex.krakow

**SKLEP ZABAWKOWO
-PAPIERNICZY**

„PAPIRUS” ZAPRASZA
do nowej siedziby na pl. Targowym
„Piast” (paw. 20, 21, 22)

**WIELKI POWRÓT DO STAŁYCH KLIENTÓW
(DAWNIEJ OS. BOHATERÓW WRZEŚNIA)**

Sklep czynny:
pon-pt. 10:00-19:00,
sb. 10:00-14:00

ARTYKUŁY PAPIERNICZE I ZABAWKI, PIECZĄTKI,
WIZYTÓWKI, TERMONADRUKI, GRAWEROWANIE

DZIURAWE CIĄGI DLA PIESZYCH

Przed laty związana z „Głosem”, nasza obecnie czytelniczka Urszula Horecka, poprosiła nas o interwencję w sprawie dziurawych ciągów dla pieszych w rejonie jej zamieszkania osiedlach: Dywizjonu 303, 2 Płk. Lotniczego i Kościuszkowskim. Faktycznie w tym terenie jest szereg chodników bardzo nierównych, a wręcz dziurawych. Osobny problem stanowi b. pas startowy lotniska. Rozpoczęliśmy naszą wędrówkę od os. Kościuszkowskiego, gdzie jest ogródek jordanowski. Od bloku nr 51 w os. Dywizjonu 303 (po drugiej stronie jezdni) jest chodniczek, który przed ogródkiem łączy się z chodnikiem pokrytym dywanikiem asfaltowym. To połączenie jest bardzo nierówne i dla dzieci, czy osób starszych stanowi przeszkodę. Od tej ścieżki biegły kiedyś chodniki do ul. Franciszka Hynka, ale zostały zlikwidowane i teraz ludzie wydeptują ścieżki na trawnikach.

Istny tor przeszkód stanowi chodnik biegnący pomiędzy blokami 51 i 52 w os. Dywizjonu 303. Jest to

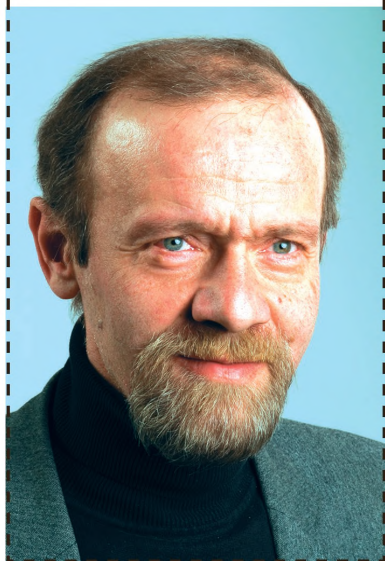
chyba pozostałość po jakiejś drodze byłego lotniska. Obecnie jest to nadal betonowa droga, a jedynie uzupełniona łatami asfaltowymi. Świadczy o tym pozostały z minionych czasów napis wyryty w betonie „ZOMO”. Pokonanie tej trasy latem i zimą dla wielu osób starszych to prawdziwy tor przeszkód. Zimą odśnieżający ten chodnik traktorek spycha śnieg, który pozostawia pod betonowymi słupkami blokującymi wjazd na ten drogo-chodnik. Jest to przeszkoda nie do pokonania. Wreszcie docieramy do byłego pasa startowego lotniska. Tu już nie tylko jest sporo popękań, uzupełnionych asfaltem, jak na wspomnianym chodniku, ale jest stary beton z licznymi dziurami. Zimą wypełniają się one zamarzającą wodą tworząc dodatkowe „ślizgawki”. Latem ciągi piesze wiodące przez ten pas startowy prowadzące do pawilonu handlowego i innych placówek to prawdziwy tor przeszkód. Tutaj też jest duży parafialny kościół do którego prowadzą ciągi piesze przez dziurawy pas startowy. Wszystko to jest w miejscu, gdzie powstało dużo nowych bloków, pięknie wykończonych z ogródkami i zadbanymi chodnikami, ale to jest tylko przy bloku. Dalsze wędrówki odbywają się po dziurawych ciągach po pasie startowym. Na koniec nasza Czytelniczka pokazuje mi piękny i równy chodnik biegnący w os. 2 Płk. Lotniczego w kierunku al. Jana Pawła II. Okazuje się, że można budować równe chodniki i nasuwa się pytanie kiedy to nastąpi w opisanym rejonie. Ponoć problemem jest kwestia własności terenów. Dlatego SM „Czyżyny” zabiega u Prezydenta M. Krakowa o wykup tych terenów przez Gminę i zadbanie o nie. Dotyczy to też nieopodal położonej „zielonej góry” którą mieszkańcy chcą zachować jako tereny zielone, a nie zabudowywać kolejnymi blokami. Podpowiadamy, że tymi sprawami powinni pilnie zająć się radni Dzielnicy XIV Czyżyny.

(mp) Fot. autor

DYŻUR W GŁOSIE

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail.
Redaktor Jan Franczyk.
Adres e-mail: franczykjan@gmail.com

Kronika pamięci

- Ignacy CZERWIEŃ, lat 87
- Kazimiera DRABANT, lat 89
- Marek GONDEK, lat 58
- Zbigniew JEŃDRZEJCZYK, lat 66
- Józef KARDYL, lat 87
- Albina KARWOWSKA, lat 97

- Antonina KLUSKA, lat 94
- Bogusława KOMOROWSKA, lat 95
- Janina KRAKOWSKA, lat 91
- Stefania KRAWCZYK, lat 104
- Marek KRUPA, lat 82
- Daniela MOLENDĄ, lat 88

- Michał NAKONIECZNY, lat 86
- Elżbieta ORACZEWSKA, lat 77
- Ludmiła ROGALA, lat 82
- Stanisław ROŻEK, lat 90
- Ludwika SOBOLEWSKA, lat 94
- Eugeniusz SZUMNY, lat 98

- Jadwiga WANDAS, lat 72
- Robert WŁODARCZYK, lat 57
- Genowefa WŚCISŁO, lat 91
- Adam ZACHARA, lat 58
- Maria ZAPROWSKI, lat 68
- Janina ŻAK, lat 94

REKLAMA

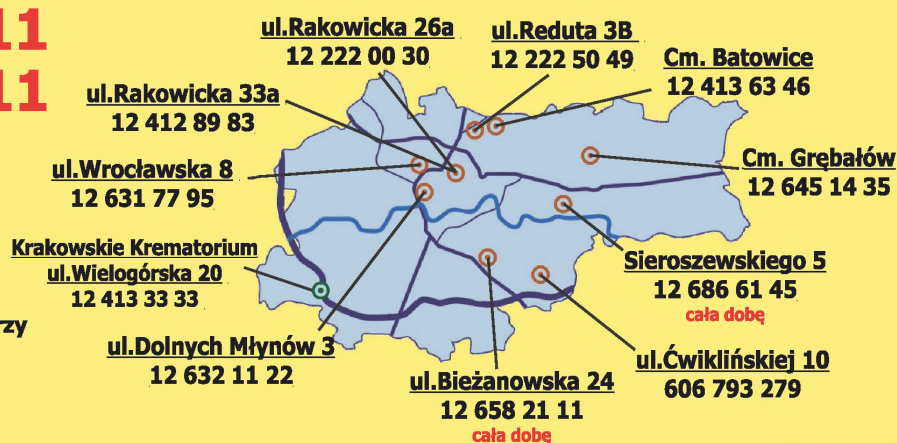
KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ 12 411 11 11
również w 12 658 21 11
Niedziele i Święta

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

- Całodobowy odbiór osób zmarłych z domów rodzinnych, szpitali, domów opieki, hospicjów
- Przechowywanie ciał zmarłych we własnej chłodni
- Kremacje, certyfikowane balsamacje,
- Reprezentujemy Rodzinę w urzędach, instytucjach, kancelariach kościelnych i zarządach cmentarzy
- Dokonujemy wszelkich opłat związanych z pogrzebem
- Bezgotówkowe rozliczanie pogrzebu w ramach zasiłku pogrzebowego

Gwarantujemy najlepsze ceny usług pogrzebowych

www.karawan.pl

KRAKOWSKIE CENTRUM SENIORÓW W DZIAŁANIU

Krakowskie Centrum Seniora jest jednostką Gminy Miejskiej Kraków, która swoją działalność rozpoczęła w latach 90 XX wieku. Wtedy to, w wyniku reorganizacji Dziennych Domów Pomocy Społecznej, uchwałami Rady Miasta Krakowa został powołany Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej. Od dnia 1 stycznia 2024r. jednostka zmieniła nazwę na Krakowskie Centrum Seniora.

Krakowskie Centrum Seniora to obecnie 16 ośrodków – Domów i Klubów funkcjonujących na terenie 9 Dzielnic, które w ciągu roku obejmują wsparciem około 1 000 osób. Placówki zapewniają codzienny pobyt i wsparcie osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Ośrodki KCS otwarte są od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00.

W ramach pobytu Seniorzy mogą liczyć m.in. na udział w zajęciach rozwijających indywidualne zainteresowania, wsparcie psychologa, logopedy, zajęcia z fizjoterapeutą, gimnastykę ogólnorozwojową, porady i wykłady z zakresu promocji zdrowia, wernisaże, wystawy, zajęcia edukacyjne, treningi pamięci, gry stolikowe, spacer, wycieczki oraz wszelkiego rodzaju spotkania integracyjne. Przy placówkach funkcjonują zespoły wokalne, teatralne oraz prowadzone są zajęcia artystyczne – malarskie, tkackie, ceramiczne. Wszystko to w otwartej formule, dzięki której nie ma przymusu uczestnictwa w konkretnych zajęciach. Każdy uczestnik może przyjść do dziennego domu, poczytać gazetę, zajrzeć do komputera, spędzić czas wśród grupy podobnych sobie osób.

W 12 Domach zapewniany jest również posiłek w postaci dwudaniowego obiadu, co dla osób mających trudności z jego samodzielnym przygotowaniem, stanowi duże wsparcie.

W ramach KCS – na os. Krakowiaków 2 i ul. Naczelną 12A – funkcjonują również 2 placówki specjalistyczne przeznaczone dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zespołami otępieniami oraz po udarach, których uczestnicy mogą liczyć na przewóz do i z ośrodka.

Korzystanie z usług KCS wymaga kontaktu z Filią Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej właściwą ze względu na miejsce zamieszkania. Pobyt w Domach jest przyznawany na podstawie decyzji administracyjnej i może być odpłatny w zależności od sytuacji materialnej osoby ubiegającej się – od maksymalnej

opłaty wynoszącej 150 zł miesięcznie nawet do całkowitego zwolnienia z odpłatności. Pobyt w Klubach jest nieodpłatny i wymaga jedynie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

W ramach prowadzonej działalności Krakowskie Centrum Seniora przygotowuje ponadto posiłki dla 4 Domów Pomocy Społecznej, Noclegowni oraz podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. KCS pośredniczy również w dystrybucji żywności z Banku Żywności do osób potrzebujących.

Z kolei poprzez prowadzenie Lodówek społecznych, KCS zaangażowane jest również w propagowanie idei „foodsharingu”, zgodnie z którą mieszkańcy Krakowa nie marnują żywności, ale mają możliwość podzielenia

Krakowskie Centrum Seniora

os. Szkolne 20
31 – 977 Kraków
tel. 12 425 64 65

e-mail:

sekretariat@kcs.krakow.pl

<https://www.facebook.com/KCSKrakow/>

się jedzeniem z potrzebującymi. Lodówki znajdują się na os. Szkolnym 20, ul. Sas – Zubrzyckiego 10 oraz ul. Sudolskiej 7a i służą jako punkt nieodpłatnej dystrybucji żywności.

Do druku przygotował:
Marcin Pietrzyk
Fot. autor

Tydzień FELIETON JANA FRANCZYKA

CZAS MAMY SZCZEGÓLNY

Czas mamy szczególny. W Watykanie rozpoczęło się konklawne, które ma wyłonić nowego papieża. Natomiast za półtora tygodnia my wszyscy, Polacy, będziemy wybierać prezydenta naszego państwa. Czy nowy prezydent zostanie wybrany 18 maja, czy też będzie potrzebna druga tura wyborów, zobaczymy. Z kolei w najbliższą niedzielę, 11 maja, wielu Polaków wybierze się do Krakowa, by wziąć udział w tradycyjnej procesji z Wawelu na Skałkę. A Skałka to miejsce wyjątkowe, które posiada bogatą historię, a przede wszystkim istotne znaczenie religijne i narodowe. Skałka jest miejscem szczególnym dla kultury polskiej oraz dziejów Kościoła na naszych terenach. Stanowi też świadectwo wieków współistnienia na naszej ziemi chrześcijaństwa i polskości, władzy świeckiej i kościelnej, współistnienia sacrum i profanum.

Skałka to także miejsce związane z kultem św. Stanisława, głównego patrona Polski. To właśnie tam biskup Stanisław został zabity 11 kwietnia 1079 roku, gdy wraz z innymi duchownymi odprawiał przebłągalną Mszę Świętą za grzechy

11 maja, wielu Polaków wybierze się, by wziąć udział w tradycyjnej procesji z Wawelu na Skałkę

swoje i całego narodu, prosząc też o nawrócenie króla Bolesława Śmiałego (Szczodrego). Jak podają kroniki, w trakcie sprawowania Eucharystii, do świątyni wkroczył król ze swoimi rycerzami. Idąc w kierunku prezbiterium wyciągnął miecz i zanurzył go w głowie biskupa, a swoim rycerzom nakazał wynieść ciało przed kościół, poćwiartować je i rozrzuć. Za mord na biskupie Bolesław utracił koronę. I tak, diecezja straciła biskupa, a Polska – króla. Szczątki ciała zamordowanego biskupa Stanisława pochowano w kościele na Skałce, a po 10 latach w uroczystej procesji przeniesiono je do katedry na Wawelu.

Jan L. Franczyk

Ośrodek Kultury Norwida
+ 9 V, godz. 17:30 (Biblioteka Kuźnia, os. Złotego Wieku 14) - Kuźnia popkultury: dobre dzieła złych ludzi. Prowadzenie: Szymon Stankiewicz. Wstęp wolny. Informacje: tel. 12 641 68 75.
+ 9 V, godz. 18:00 (Galeria m, os. Złotego Wieku 14) - Ocalić od zapomnienia: Wernisaż wystawy malarstwa Ewy Hajdukiewicz-Nowak (1936–2022). Wstęp wolny.
+ 10 V, godz. 15:00 (Kino Sfinks, os. Górali 5) - Dotknąć Kili-mandżaro. Pokaz filmu dokumentalnego (reż. Robert Neuman, Polska 2024) oraz spotkanie z uczestnikami pierwszej polskiej wyprawy osób niewidomych na Kilimandżaro. Prowadzenie: Kamila Kołacz. Seans z audiodeskrypcją (AudioMovie). Wstęp wolny.
+ 11 V, godz. 11:00–13:00 (ARTzona, os. Górali 4) - Wyszadzamy ogród. Warsztaty rodzinne. Prowadzenie: Karolina Rybka. Zapisy do 10.05: nhlab@okn.edu.pl. Wstęp bezpłatny.
+ 12 V (Kino Sfinks, os. Górali 5) - Festiwal Filmowy Osób z Niepełnosprawnościami FILMON. Wstęp wolny.
+ 13 V, godz. 18:00 (Biblioteka Górali, os. Górali 5) - Foto-forum: Zanurzone w kulturze. Zapraszamy do fotozofii! Prowadzenie: Anna Mazela. Wstęp wolny. Informacje: tel. 12 644 27 65, e-mail: a.mazela@okn.edu.pl.
+ 14 V, godz. 18:00–20:30 (Kuźnia, os. Złotego Wieku 14) - Fantastyczna integracja. Edycja offline: spotkania z planszówkami. Organizacja i prowadzenie: Krakowska Sieć Fantastyki. Wstęp wolny. Informacje: tel. 12 648 08 86, e-mail: p.strzoda@okn.edu.pl.
+ 15 V, godz. 10:30–13:00 (Galeria ARTzona, os. Górali 4) - Wernisaż wystawy prac uczniów i uczennic Zespołu Szkół Specjalnych nr 11. Wstęp wolny.
+ 15 V, godz. 12:00–13:30 (Kuźnia, os. Złotego Wieku 14) - Mistrzejowicki Komputerowy Klub Seniora i Seniorki: Kody QR. Prowadzenie: Joanna Kornas. Wstęp: 20 zł/osoba.

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta
+ 16 V, godz. 17:00- sFOTOhutowani 2025. Zapraszamy na trzeci spacer fotograficzny w cyklu sFOTOhutowani 2025! Tym razem zajrzymy do Fortu w Mistrzejowicach. Zapisani uczestnicy otrzymują informację z dokładnym miejscem zbiórki, a następnie grupa kilkunastu osób rusza w teren pod przewodnictwem fotografa Toma Rollauera. Obowiązują zapisy. Koszt 20 zł.

Klub Herkules, os. Branice ul. Gen. M. Karaszewicza-Tokarzewskiego 29
+ 16 V, godz. 15:00 - Florystyka dla każdego. Dzień Mamy. Warsztaty florystyki wszystkich, którzy pragną obdarować swoje mamy (lub siebie samych!) wyjątkowymi, autorskimi kompozycjami kwiatowymi.

Klub Jędrus, os. Centrum A 6a
+ 11 V, godz. 11:30 - 6:00 - Maj równości. Warsztaty dla osób queero-wych: Wzmacnianie rezyliencji + Speedfriending.

Klub Karino, os. Chałupki ul. Truskawkowa 4
+ 15 V, godz. 16.50 - Warsztaty rękodziela dla dzieci, zróbmy prezent na Dzień Mamy. Warsztaty podczas których dzieci tworzą własnoręcznie świece sojowe.
+ 16 V, godz. 17.00 - Warsztaty rękodziela. Krepinowe kwiaty. Doskonała okazja, by rozwinąć swoje zdolności manualne, spędzić miło czas i stworzyć kwiaty które nigdy nie zwiędną!

Klub Krzesławice, os. Krzesławice ul. M. Wańkowicza 17
+ 16 V, godz. 17:00 - Przyrodnicze poranki z Przygotką. Skąd się bierze miód? Jakie są jego rodzaje? I czy to prawda, że są to odchody pszczół? Na tym spotkaniu porozmawiamy o pszczołach i wykonamy oryginalną, tematyczną pracę plastyczną.

Klub pod Kasztanami, os. Kościelniki, ul. Płoszczyzny 1
+ 12 V, godz. 17:00 - Otwarcie wystawy prac plastycznych powstałych na warsztatach „Malowanie emocjami”.
+ 16 V, godz. 18:00-22:00 - Do Ciebie Mamo. W programie koncert Marty Walickiej zatytułowany „Do Ciebie Mamo”, program artystyczny Krzysztofa Karolczyka „Będzie się działo” i poczęstunek w formie bufetu.

Klub Wersalik (os. Ogrodowe 15)
+ 10 V, godz. godz.19:00-20:30 - Czilowanko. Wieczór relaksacji metodą treningu autogennego Schultza. Obowiązują zapisy, koszt 40 zł.
+ 16 V, godz. 17:00 - Balkonowe Ogrody. Warsztaty sadzenia roślin. Koszt 40 zł. (f)

Duża Scena, os. Teatralne 34
+ 9 V (piątek), godz. 19 - Kolacja dla głupca.
Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1
+ 9 i 10 V (piątek i sobota), godz. 19 - Pogo.
+ 14 V (środa), godz. 19.30 - Sa-renki.
+ 15 V (czwartek), godz. 19 - Sa-renki.
TIM/Scena Kolorowa, os. Teatralne 23
+ 9 V (piątek), godz. 10 - Calineczka.
TIM/Scena Warsztatowa, os. Teatralne 23
+ 13 i 14 V (wtorek i środa), godz. 9 - Lokomotywą przez świat.
TIM/Scena Kameralna, os. Teatralne 23
+ 14 V (środa), godz. 11 - Mieszkańcy sąsiednich domów.

„ZDROWA PRZESTRZEŃ”
Serdecznie zapraszamy do sklepu „Zdrowa Przestrzeń”, który powstał z myślą o mieszkańcach Krakowa i wszystkich miłośnikach zdrowej, naturalnej żywności. Twoje miejsce z naturalnymi produktami na os. Piastów. Nasza oferta to starannie wyselekcjonowane produkty pochodzące głównie od lokalnych dostawców. Chcemy, aby nasz sklep stał się częścią tętniącego ży-

ciem placu targowego na osiedlu Piastów - miejscem, gdzie spotkacie różnorodność smaku i zapachu świeżych, naturalnych produktów. W „Zdrowej Przestrzeni” znajdziecie szeroki wybór nabiału od firmy Skała - wolnego od sztucznych konserwantów i karagenu, takie jak naturalny kefir za 4,90 zł czy twarożek po 5,50 zł. Są tu do nabycia wędliny od znanych firm o gwarantowanej wysokiej jakości: Wolarek, Miś i Lenart m.in. kielbasę po 37 zł/kg, kabanosy po 57 zł/kg, czy pyszną kaszanek po 22 zł/kg. Oferujemy również majonez ze świeżych jaj, konfitury bez cukru i konserwantów po 20 zł słoiczek. Są gotowe dania w słoikach jak zupy po 14 zł 1 l, flaki w rosole lub „zamojskie” kosztują 26 zł słoik 1 l. Są zdrowe przekąski, keto-produkty, w tym czekolada po 15,90 zł. Kupimy orzechy, przyprawy, kasze, makarony bezglutenowe i ekologiczne maki. Przebojem jest suszona żurawina po 15,90 zł/. Są naturalne oleje tłoczone na zimno. Jednym z naszych wyróżników są pierogi na wagę - domowe i pyszne. Zdejemy sobie sprawę, że na osiedlu Piastów nie ma już innych piekarni, dlatego z radością wypełniamy tę lukę. W trosce o Wasze zdrowie oferujemy również jajka od kur z wolnego wybiegu po 15 zł za 10 szt., jajka ekologiczne i przepiörce, soki tłoczone na zimno, zakwas buraczany oraz zdrowe słodczy bez cukru - idealne również dla małych dzieci. Znajdziecie nas na placu targowym przy os. Piastów 60A, lokal 10–11. Pracujemy od poniedziałku do soboty w godzinach 8.00–16.00 (a czasem dłużej). Zachęcamy do obserwowania nas na Facebooku i Instagramie - tam znajdziecie aktualny grafik pracy, informacje o dostawach, nowościach i promocjach. Do zobaczenia w „Zdrowej Przestrzeni”! Przypominamy, że obok jest stoisko z owocami i warzywami pani Agnieszki, gdzie kupimy świeże i przetworzone naturalnie produkty z własnego gospodarstwa w cenach promocyjnych wyłączających pośredników. Podam jeden przykład: ogórki małosolne kosztują 14 zł/kg, a nie 30 zł. (sp) Fot. autor

Na rynku walutowym stabilizacja i złotówka trzyma się mocno. W kantorze na pl. Bieńczyce paw. 7 tel. 12 641-46-36 zanotowaliśmy następujące kursy walut: USD: 3,75–3,80 zł, euro: 4,25–4,30 zł, GBP: 4,98–5,03 zł, CHF: 4,55–4,60 zł. Aktualne kursy walut: www.kancorbj.pl.

THE LAST SHOWGIRL to film w reżyserii Gii Coppoli, w którym na ekran powraca Pamela Anderson, ikona lat 90. I to powraca rolę życia, która przyniosła jej nominację do Złotego Globu! Shelley występuje w rewii w Las Vegas. Praca jest jej ogromną pasją i sposobem na realizację siebie, dla niej przed laty poświęciła rodzinę. Dziś dowiaduje się, że spektakl, któremu oddała wszystko, schodzi z afisza. Ale choć 57-letnia tancerka słyszy zewsząd, że jej czas już minął, nie zamierza zejść ze sceny. W mieście, które wabi jak fatamorgana, by brutalnie obudzić ze snu, kobieta walczy o swoje marzenia i odzyskanie relacji z córką. Dojrzała tancerka bez klasycznego wykształcenia i matka, która nigdy nie była idealna - Shelly to pełnokrwista bohaterka, której życie nie oszczędza, ale która udowadnia, że koniec może być nowym początkiem.

Pełna humoru i wzruszeń dokumentalna **OSTATNIA PODRÓŻ** to opowieść o miłości syna do ojca, a także o ostatecznej akceptacji tego, co nieuniknione. 80-letni Lars stracił radość życia. Ten uwielbiany nauczyciel francuskiego wkroczył w wiek, który powoli prowadzi go do depresji i letargu. Budzi to zatroskanie jego syna Filipa, popularnego W Szwecji dziennikarza. Wraz z najlepszym przyjacielem i współpracownikiem Fredrikiem Filip obmyśla więc plan. Dlaczego nie wyruszyć w podróż na południe Francji, błogiego miejsca rodzinnych wakacji w latach 80. i 90.? W trakcie podróży zarówno ojciec, jak i syn mierzą się z trudnościami, jakie przynosi starość i upływ czasu. Ostatecznie Lars jest wdzięczny za tę przygodę, mając w głowie, że pomimo swoich postępujących lat i niedoleżności lepiej jest wsiąść do niewłaściwego pociągu niż utknąć na stacji. Film będzie można zobaczyć również w Filmowym Klubie Seniora i Seniorki we wtorek 13 maja o godz. 14:00.

OBYWATEL ŚWIĘTY, oszałamiający wizualnie gruziński kandydat do Oscara, to pełna napięcia i emocji opowieść o wspólnocie, tęsknocie za cudem i cienkiej granicy między wiarą a obsesją. Film opowiada historię małego górniczego miasteczka w Gruzji, w którym nagle znika figura świętego. Kiedy w osadzie pojawia się tajemniczy nieznajomy, mieszkańcy wierzą, że święty jest teraz wśród nich. Reżyserka stworzyła mistrzowsko nakręconą i zagrąną opowieść, która choć osadzona we współczesnych czasach, posiada uniwersalny charakter. Czarno-białe zdjęcia podkreślają jej ponadczasowy wydźwięk - historia mogłaby wydarzyć się kiedykolwiek i gdziekolwiek. Seanse w sali Mały Metraż

10 maja o godz. 15:00 w Kinie Sfinks odbędzie się pokaz dokumentalnego filmu **DOTKNĄĆ KILIMANDŻARO**. To opowieść o pierwszej polskiej wyprawie niewidomych, która dotarła na najwyższy szczyt Afryki. Po seansie zapraszamy na spotkanie z uczestnikami wyprawy. Seans będzie dostępny również dla osób niewidomych i słabowidzących - przy użyciu aplikacji AudioMovie. Wstęp wolny.

9 V, godz. 17 - The Last Showgirl, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19 - Ostatnia podróż; 10 V, godz. 15 - Dotknąć Kilimandżaro. Pokaz filmu i spotkanie z uczestnikami wyprawy, godz. 17:30 - Ostatnia podróż, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19:30 - The Last Showgirl; 11 V, godz. 17 - The Last Showgirl, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19 - Ostatnia podróż; 13 V, godz. 14 - Filmowy Klub Seniora i Seniorki: Ostatni podróż, godz. 17 - The Last Showgirl, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19 - Ostatnia podróż; 14 V, godz. 17 - Ostatnia podróż, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19 - The Last Showgirl; 15 V, godz. 17 - The Last Showgirl, godz. 18 - Obywatel Święty, godz. 19 - Ostatnia podróż.

Biblioteka Kuźnia Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida, os. Złotego Wieku 14, poleca:

+ **Jul Łyskawa, Prawdziwa historia Jeffreya Watersa i jego ojców, Wydawnictwo Czarne, 2024.** Literacki pocisk, językowa bomba, powieść totalna. Welcome to Copperfield! Wjeżdżacie do miasta wirtuozów stolarzy, mistrzyń ciasta z wiśniami i zachwycających daglezi. W pozornie sennym miasteczku stojącym hartem ducha i siłą drwalskich mięśni powstaje Jeffrey Waters. Z prowincjonalnych lasów trafia na pierwsze strony gazet i do kartotek FBI. Jego istnienie i nagła popularność budzą gorące emocje w amerykańskim społeczeństwie, a do matecznika Watersa zjeżdżają dziennikarze z całego kraju, ciekawscy fani i uduchowieni wyznawcy drzew. Szukają jego korzeni, za wszelką cenę starając się dociec, kim tak naprawdę jest on i jego stwórca oraz co to znaczy dla przyszłości świata. Ale to przecież Ameryka, sny się tu spełniają, a niewiarygodne historie stają się rzeczywistością. Szalony i odważny debiut Julia Łyskawy jest groteskową sagą o przedziwnych mieszkańcach pewnej miejsciny - rodzinach drwali i stolarzy, ukrywającym się przed światem rzeźbiarzu czy tajemniczym irlandzkim księdzu, któremu Matka Boska objawiła się pod postacią foki. To polifoniczna, pełna literackiej werwy powieść i przewrotna próba znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy świadome istnienie jest darem, czy brzemieniem.

+ **John Dickie, Włoska mafia. Cosa Nostra, Kamorra i 'Ndrangheta od 1946 roku po czasy dzisiejsze, Wydawnictwo Czarna Owca, 2024.** Szokująca historia mafijnej triady. Jak sycylijska cosa nostra, neapolitańska kamorra i 'ndrangheta zawładnęły Włochami. Miłość romantyczna jest cudownym uczuciem, z którego absolutnie nie powinniśmy rezygnować. Należy tylko zrezygnować z jej hollywoodzkiego wzoru, który obiecuje ludziom niemożliwe do spełnienia scenariusze historii miłosnych. W 1946 roku Włochy stały się republiką demokratyczną. Nad krajem ciążyła jednak pomijana milczeniem kłtwa: trzy przestępcze organizacje, od stu lat doskonalące swoje metody działania. Mafie rosły w siłę wraz z rozwojem Włoch - w chwili narodzin państwa sycylijska cosa nostra, neapolitańska kamorra i tajemnicza 'ndrangheta z Kalabrii były w pełni gotowe do rozpoczęcia najbardziej krwawego i najbardziej intratnego etapu swojej długiej historii. W latach 80. XX w. niewiele brakowało, by południowa część Włoch przekształciła się w „narkopaństwo”. W okresie największego nasilenia walki członkowie 'ndranghety mordowali ludzi na ulicach, a mafia sycylijska usunęła swoich największych wrogów, prokuratorów Giovanniego Falconego i Paola Borsellina. W dzisiejszych czasach cień mafii nadal kładzie się na państwo nękane wysokim długiem publicznym i wszechobecną korupcją. Część najpotężniejszych wpływowych polityków potentatów medialnych w dalszym ciągu otaczają podejrzenia o konszachty z mafią

NOWA HUTA W CZTERECH SMAKACH

W ramach kampanii „Kraków w formie” rusza jubileuszowa, 30. edycja biegu „Nowa Huta w czterech smakach”. Już w najbliższą sobotę, 10 maja, miłośnicy aktywności fizycznej będą mogli zmierzyć się z trasą 5 lub 10 kilometrów, prowadzącą przez malowniczy Przylasek Rusiecki. Biegacze będą mieli do wyboru dwa dystanse: 5 i 10 kilometrów. Start, meta oraz biuro zawodów zlokalizowane będą w zielonej przestrzeni Przylasku Rusieckiego – jednej z pereł nowohuckiej przyrody. (f)

NOWA HUTA
W CZTERECH SMAKACH

10.05.2025

Centrum Rekreacji i Wypoczynku
PRZYLASEK RUSIECKI

KRAKÓW
W FORMIE

N. OŚRODEK
KULTURY
NORWIDA

Dzielnica XVIII
Nowa Huta

Cykl biegów crossowych
w czasie 4. pół roku
w różnych zakątkach
Nowej Huty

**ZAPRASZAMY NA
PIKNIK**
"To się uda..."
11 MAJA
w godzinach 12⁰⁰ - 18⁰⁰
ZAŁEW NOWOHUCKI
(ul. Bulwarowa, obok Grill maNHattan B.B.Q.)

W PROGRAMIE:
kiermasz różności
sprzedaż książek, ozdób świątecznych i ciast
malowanie buziek
zabawy dla dzieci

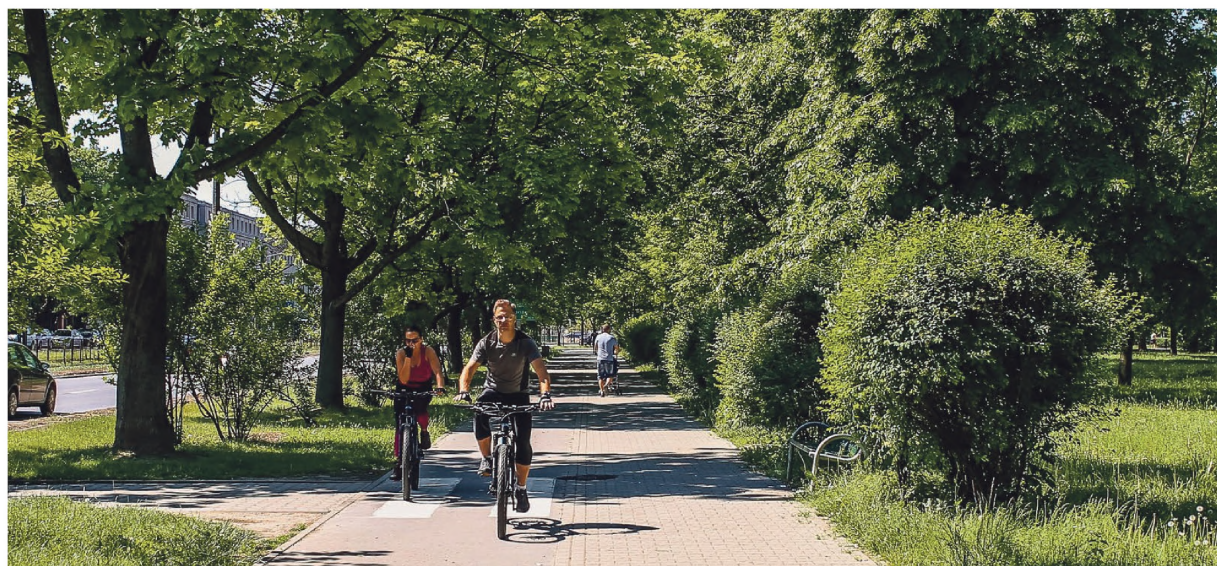
Dochód ze sprzedaży przeznaczamy
na dofinansowanie dwudniowego wyjazdu
dla rodziny z dziećmi
- podopiecznych fundacji

**FUNDACJA
Zmieniajmy
Niemożliwe**
f groups/zmieniamyniemozliwe

Rozpoczęła się kampania Rowerowy Maj, w której szkoły i przedszkola rywalizują o tytuł najbardziej rowerowej placówki. Trzeba przyjeżdżać na zajęcia na rowerze, hulajnodze, rolkach, wrotkach czy deskorolce. Zwycięskie klasy/grupy oraz indywidualni uczniowie otrzymają nagrody.

(red)

ROWEROWY MAJ

Kraków

Ocalić od zapomnienia

Wystawa malarstwa
Ewy Hajdukiewicz-Nowak

Wernisaż wystawy: 09.05.2025 | 18:00
galeria m Kuźni Ośrodka Kultury Norwida

KUŹNIA
OŚRODEK
KULTURY
NORWIDA

9.05.2025

26.05.2025

wstęp wolny

OŚRODEK KULTURY NORWIDA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ŚLAD WODNY POD LUPĄ

Błękitne złoto niknie w oczach. Zmianę zacznij od siebie

Codziennie na swoje potrzeby zużywamy tysiące litrów wody – nie tylko bezpośrednio do picia czy kąpieli, lecz przede wszystkim pośrednio – przez wywindowaną konsumpcję, do której jesteśmy przyzwyczajeni. Jedzenie, ubrania, elektronika, a to zaledwie wierzchołek góry lodowej. Choć z pozoru woda wydaje się dla nas zasobem niewyczerpalnym i powszechnym – przecież wystarczy odkręcić kran – to czy naprawdę tak jest? Należy pamiętać, że woda słodka to zaledwie 1% wody na świecie, a w wielu miejscach jej dostępność nie jest tak oczywista, jak w Krakowie.

Z danych WHO i UNICEF-u wynika, że już w 2020 roku ¼ ludności świata nie miała dostępu do bezpiecznej wody pitnej. W 2025 roku ta liczba może się podwoić – oznacza to, że nawet połowa ludzkości będzie doświadczać niedoborów wody lub jej zanieczyszczenia. Zmiana klimatu, rosnąca populacja i nierówny dostęp do zasobów wodnych sprawiają, że każda kropla się liczy. Świadomość konsumencka to nie luksus, lecz konieczność. Co więcej, możemy zrobić? Jak zmniejszyć zużycie wody?

Ile wody naprawdę zużywamy?

Według analiz dotyczących śladu wodnego opartych na danych GUS-u, przeciętne gospodarstwo domowe w Polsce średnio wykorzystuje dziennie od 350 do 400 litrów wody – w Etiopii jest to 15 litrów! Zaskakujące jest to, że tylko niewielki ułamek tej wartości to woda używana bezpośrednio – do picia, kąpieli, prania lub sprzątnięcia. Większość to tzw. ślad wodny pośredni ukryty w procesach produkcji jedzenia, odzieży czy urządzeniach elektronicznych, niczym cichy wyjadacz zasobów.

Wystarczy spojrzeć na kilka przykładów, aby wyobrazić sobie skalę tego zjawiska:

- do produkcji 1 kg czekolady potrzeba ponad 17 tysięcy litrów wody
- do produkcji 1 kg wołowiny wykorzystywane jest ponad 15 tysięcy litrów wody
- do produkcji 1 pary dżinsów to prawie 10 tysięcy litrów wody

Największe zużycie wody występuje w sektorze rolniczym, jest to aż 92% światowego rocznego zużycia wody, na drugim miejscu jest przemysł – 4,4%. Zużycie wody w gospodarstwach domowych stanowi 3,6% całkowitego zużycia na świecie. Ślad wodny naszych wyborów konsumenckich staje się więc realnym narzędziem wpływu – i odpowiedzialności za zrównoważony rozwój.

CODZIENNE PRODUKTY I ICH ŚLAD WODNY:

- 1 kg wołowiny = 15 400 litrów
- 1 kg czekolady = ponad 17 000 litrów wody
- 1 para dżinsów = do 10 000 litrów wody
- 1 koszulka = 2 500 litrów wody
- 1 filiżanka kawy = 132 litry wody
- 1 rodzinna szafa = 715 266 litrów wody

Ślad wodny – o co chodzi?

Ślad wodny (ang. water footprint) to pojęcie, które zostało wprowadzone przez holenderskiego naukowca Arjena Hoekstrę w 2002 roku, ale dopiero teraz – w dobie kryzysów hydrologicznych i zmian klimatu jego znaczenie staje się powszechne, realne i mierzalne. Ślad wodny to całkowita liczba wody potrzebna do wyprodukowania danego dobra lub usługi. To nie tylko woda z kranu, z której korzystamy w naszych domach, kuchniach, łazienkach i ogrodach, lecz przede wszystkim ta, której nie widzimy, a której zużycie jest ukryte w produktach codziennego użytku.

Chcesz wiedzieć więcej?
Zeskanuj kod QR i wejdź na
naszą stronę internetową!

Ślad wodny dzieli się na trzy kategorie:

- **zielony** – to woda pochodząca z opadów, magazynowana w glebie i pobierana przez rośliny. Ma najmniejszy wpływ na środowisko, ale jej brak (np. podczas suszy) bywa kluczowy dla plonów
- **niebieski** – to woda pobierana z rzek, jezior i wód podziemnych, wykorzystywana np. do irygacji pól, przemysłu czy wody pitnej
- **szary** – to ilość wody potrzebna do rozcieńczenia zanieczyszczeń (np. pestycydów czy detergentów) do poziomu akceptowalnego przez środowisko

Woda w miastach. Luksus, do którego przywykliśmy.

Poziom śladu wodnego różni się w zależności od miejsca zamieszkania, stylu życia, rodzaju przemysłu czy dostępu do zieleni. Zatem jak wygląda zużycie wody w polskich miastach?

Pokazuje to m.in. raport Water City Index 2024, który został zaprezentowany podczas wrocławskiego Międzynarodowego Kongresu „Miasto-Woda-Jakość Życia”, w którym co roku aktywnie uczestniczą Wodociągi Miasta Krakowa. Wyniki miały na celu ocenę sytuacji aglomeracji i wskazanie obszarów wymagających poprawy oraz promowanie dobrych praktyk w zarządzaniu zasobami wodnymi.

Kraków wykazał umiarkowany zielony ślad wodny, co może być związane z dysproporcjami udziału terenów zielonych w stosunku do struktury i zabudowań. Stolica Małopolski poza tym osiągnęła umiarkowane wartości w zakresie niebieskiego i szarego śladu wodnego, co wskazuje m.in. na średnie zużycie wody powierzchniowej.

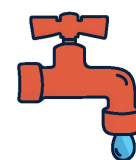
Jak Wodociągi Miasta Krakowa minimalizują ślad wodny?

Myśląc o zrównoważonym rozwoju i obiegu zamkniętym, Wodociągi Miasta Krakowa wdrażają szereg innowacyjnych rozwiązań. Te związane z minimalizacją śladu wodnego możemy obserwować każdego dnia na ulicach Krakowa. Woda wykorzystywana do oczyszczania ulic bazuje na tzw. szarej wodzie (technologicznej), która nie nadaje się do picia, ale nie jest zanieczyszczona i nie stanowi zagrożenia sanitarnego. W procesie recyklingu, produkowana jest poprzez poddanie oczyszczonych ścieków procesowi dodatkowej filtracji i dezynfekcji. Idealnie sprawdza się, chociażby w pracach porządkowych tj. mycie torowisk lub czyszczenie kanalizacji miejskiej. Współpraca między spółkami w tym zakresie, świadome zarządzanie śladem wodnym przynosi realne korzyści dla miasta, mieszkańców i środowiska. Natomiast Wodociągi Miasta Krakowa działając w ten sposób, ograniczają zużycie zasobów naturalnych, wprowadzając założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Dzięki wykorzystaniu szarej wody do celów technologicznych zużycie wody pitnej w Zakładach Oczyszczania Ścieków Płaszów i Kujawy zmniejszyło się o ok. 500 tys. m³ rocznie.

Innym przykładem działań przyczyniających się do minimalizacji śladu wodnego, jest instalacja pitników, z których krakowianie i turyści mogą korzystać do woli i za darmo, chcąc zaspokoić pragnienie np.: na Rynku Głównym, w parkach, przy ulicach lub w budynkach użyteczności publicznej, a także szkołach.

JAK ZMNIJSZYĆ ŚLAD WODNY?

- Zakręcaj wodę
- Jedz mniej mięsa
- Kupuj mniej ubrań
- Nie marnuj jedzenia

Warto pamiętać, że proces produkcji i transport wody butelkowanej generują duży ślad wodny i sporą liczbę plastikowych odpadów. Według danych serwisu Zielona Gospodarka, do produkcji jednej 1,5 litrowej butelki PET wykorzystuje się ok. 3 litrów wody. I na tym proces się nie kończy. Kranowianka jest więc optymalnym rozwiązaniem. Dlatego Wodociągi Miasta Krakowa regularnie prowadzą kampanie i akcje edukacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych, których celem jest promocja picia bogatej w minerały wody z kranu. I to nie koniec! Zachęcają również lokale gastronomiczne i inne miejsca przyjazne mieszkańcom Krakowa, do jej serwowania w ramach akcji „W Krakowie pijemy kranowiankę”.

Zrównoważony rozwój? Czy szafa pełna wody?

W 2025 roku przeprowadzono badania dotyczące tzw. odzieżowego śladu wodnego Polaków. Wyniki są zatrważające: przeciętna polska szafa „kosztuje” środowisko ponad 715 tysięcy litrów wody. Zaskakujące? A jednak... Bawełniane T-shirty, bluzy, dżinsy – każda z tych rzeczy to tysiące litrów wody. Produkcja jednego swetra z bawełny pochłania więcej wody, niż rodzina zużyje podczas miesiąca kąpieli. Polska znajduje się na 3. miejscu w Europie pod względem śladu wodnego ubrań – zaraz po Portugalii i Włoszech. Moda, szczególnie tzw. fast fashion, staje się więc nie tylko problemem etycznym, ale również ekologicznym.

Błękitne złoto niknie w oczach. Zmianę zacznij od siebie.

Ja, rodzina, znajomi... Od tego grona zaczniemy mikro zmiany dla globalnego efektu.

Zatem jak realnie możemy wpłynąć na minimalizację śladu wodnego? Nie przez rewolucje, ale zmianę codziennych nawyków i przyzwyczajeń:

- zakładaj perlator na kran, zakręcaj wodę podczas mycia zębów – drobiazg, a tygodniowo oszczędzasz nawet kilkadziesiąt litrów
- wybieraj ubrania z drugiej ręki lub dobrej jakości – lepsza jedna trwała kurtka niż pięć tanich i jednorazowych
- ogranicz spożycie mięsa, zwłaszcza wołowiny – nie musisz być wege, by odciążyć środowisko
- kupuj mniej, ale mądrzej – nie marnuj jedzenia, planuj zakupy i wykorzystuj resztki
- wybieraj produkty lokalne i sezonowe – skrócony łańcuch dostaw, to mniej wody zużytej w procesie

Jesteśmy z Wami. Każdego Dnia!

WODOCIĄGI
Miasta Krakowa

ROWEROWE ŚWIĘTO VELO HUTA W PARKU ŻEROMSKIEGO

Widowiskowy, kolorowy, z ogromnym rozmachem – taki był kwietniowy Piknik Velo Huta 2025! Rowerowa impreza organizowana przez Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta zgromadziła w Parku Żeromskiego w niedzielę, 27 kwietnia, prawdziwe tłumy, a występujący artyści i pracownicy Klubów OKKNH dali z siebie wszystko!

Wydarzenie otworzył Nieparadny Pokaz Niezwykłych Rowerów – Big Bike Orchestra, Cyrk-O-Maniacy, Bicykle.pl – ruszyli w krótki przejazd parkowymi alejkami. Centrum Pikniku znalazło się pod pergolą – to tam niemal bez przerwy odbywały się występy artystów.

Piknik otworzyła dyrektorka OKKNH Małgorzata Jezutek, następnie przed zebranymi wystąpił prezydent Krakowa Aleksander Miszański. Radna Miasta Edyta Sikora przedstawiła list przekazany przez przewodniczącego Rady Jakub Koska. Na Pikniku pojawili się także inni radni miejscy: Bogumiła Drabik oraz Marek Hohe-nauer, a także przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII Nowa Huta Mariusz Woda oraz przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVI Bieńczyce Zygmunta Bińczycki i radni dzielnic nowohuckich.

Piknik wypełniły niesamowite pokazy – ekipa na bacyklach zaprezentowała między innymi Jazdę na Wysokim Poziomie, a w czasie Pikniku zapraszała chętnych do spróbowania samodzielnej jazdy na nietypowym rowerze. Cyrkowcy z Klubu 303 zachwycali sprawnością i pomysłowością! Ich występy były pełne radości, kolorów i... baniek mydlanych. Na scenie pod pergolą pojawili się także członkowie Big Bike Orchestra, czyli muzycy podróżujący na sześciuosobowym rowerze – zagrali dla zebranych energetyczny koncert na finał Pikniku.

Jak zwykle ogromnym zain-

teresowaniem cieszyły się warsztaty plastyczne przygotowane przez pracowników Klubów OKKNH oraz loteria fantowa – losy zniknęły w mgnieniu oka, a rowerowe nagrody ucieszyły zwycięzców. Na terenie Pikniku działało także kino rowerowe zasilane energorowerami i fotobudka z fotosalonikiem oraz księgą gości – mnóstwo uczestników jubileuszowej, piątej imprezy Velo Huta zostawiło swoje wpisy i życzenia!

Całe rodziny korzystały ze strefy gier wielkoformatowych, darmowego serwisu rowerowego, warsztatów cyrkowych oraz strefy sensorycznej dla maluchów. Głodni pomysłów na rowerowe wycieczki po bliższej i dalszej okolicy gromadzili się z kolei przy stanowisku Wiatru w Szprychach. Pogoda dopisała, foodtrucky serwowały pyszne jedzenie, tłum odśpiewał „Sto lat”, a symboliczny kolorowy tort Velo Huta ubarwiał scenę. W tle grał niezastąpiony DJ Wake Up, a przez liczne atrakcje imprezy prowadził zgromadzonych Piotr Wojdyło.

Tymczasem przed nami kolejne wydarzenia w cyklu Velo Huta 2025 – 18 maja Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta zorganizuje II Rodzinny Rajd Rowerowy, a w czerwcu zaprosi na tematyczną wycieczkę rowerową połączoną ze zwiedzeniem Muzeum Lotnictwa Polskiego. Szczegóły już wkrótce na stronie krakownh.pl!

Partnerzy imprezy: Dzielnica XV Mistrzejowice, Dzielnica XVI

Bieńczyce, Dzielnica XVII Wzgórze Krzesławickie, Dzielnica XVIII Nowa Huta, Tomar Sport Sp. z o.o., Wiatr w Szprychach,

Kraków w formie, Muzeum Lotnictwa Polskiego, Krakowski Holding Komunalny S.A. i Ekospalarnia Kraków.

Patroni medialni: Głos. Tygodnik Nowohucki, Kalendarz Imprez Nowohuckich, Miasto Dzieci. (red) Fot. Maciej Zygmunt

KONCERT LAUREATÓW 45. MAŁOPOLSKIEGO FESTIWALU ARTYSTYCZNEGO MŁODZIEŻY

28 kwietnia 2025 r. w Teatrze Groteska odbył się Koncert Laureatów 45. Małopolskiego Festiwalu Artystycznego Młodzieży. Konkurs, organizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury im. Andrzeja Bursy, kierowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Uczestnicy mogą spróbować swoich sił w kategoriach: plastyka, film, fotografia, taniec, muzyka, teatr oraz literatura i dziennikarstwo. Organizatorzy umożliwiają także stworzenie dodatkowych kategorii dla prac i prezentacji, które nie mieszczą się w ramach żadnej z podstawowych konkurencji.

Uczestnicy prezentują swoje umiejętności podczas sześciu dni festiwalowych, w tym roku od 7 do 12 kwietnia, po których, zgodnie z przyjętym systemem oskarowym, ogłaszane są nominacje. Werdykt dla każdej kategorii prezentowany jest podczas Gali Finałowej, od lat odbywającej się w Teatrze Groteska. Poza rozdaniem nagród, wieczór obfituje w występy artystyczne, a także reportaże filmowe z tygodnia festiwalowego.

Tegoroczna jubileuszowa edycja FAMu została poszerzona o dodatkowy element. W ramach każdej kategorii specjalnie oceniane były prace inspirowane postacią i twórczością Stefana Żeromskiego, który w setną rocznicę swojej śmierci został ogłoszony patronem roku 2025. Pomysłodawcą takiego rozwiązania był pan Marek Hohenauer, Radny Miasta Krakowa, Przewodniczący Komisji Sportu.

Galę Finałową 45. Festiwalu Artystycznego Młodzieży uświetnili swoją obecnością znamienici goście: Radni Miasta Krakowa, pan Bartłomiej Kocurek oraz pan Marek Hohenauer, który odczytał list od pana Jakuba Koska, przewodniczącego Rady Miasta Krakowa; pan Jacek Drabik, dyrektor Departamentu Edukacji; pani Magdalena Mazur, dyrektor Wydziału Edukacji i Projektów Edukacyjnych wraz z gronem przedstawicieli Wydziału; Radni Dzielnicy XV Mistrzejowice, która od lat wspiera Festiwal; pani prezes Irmina Świdarska i pan wiceprezes Adam Świdarski wraz z gronem pracowników firmy farmaceutycznej Farmina, która od lat jest głównym sponsorem Festiwalu; a także jurorzy, laureaci z rodzinami, przyjaciółmi, fanami... widownia pękała w szwach, spóźnialscy musieli siedzieć na schodach.

W 7 kategoriach festiwalowych 45 FAM wzięło udział blisko 400 młodych twórców z 38 placówek. Nadesłano 183 zgłoszenia. Wręczono 83 nagrody i wyróżnienia.

Alicja Madeyska

ROZRABIAMY W OGRODZIE, CZYLI RODZINNE ROZSADZANIE W OŚRODKU KULTURY NORWIDA

W Ośrodku Kultury Norwida w Krakowie działa prężnie Pracownia Animacji Ekologicznej, stanowiąca ważny ośrodek edukacji ekologicznej i promocji kultury ogrodniczej w Nowej Hucie i całym Krakowie. Kierowana przez doświadczoną ogrodniczkę i edukatorkę, Elżbietę Urbańską-Kłapę, Pracownia od lat angażuje mieszkańców i mieszkanki w działania na rzecz ochrony środowiska i kształtowania świadomości ekologicznej. Działalność Pracowni obejmuje szeroki wachlarz inicjatyw skierowanych do różnych grup wiekowych, aktywnie działa również na rzecz ochrony cennych przyrodniczo obszarów Nowej Huty, czego doskonałym przykładem jest wieloletnie zaangażowanie w ochronę Łąk Nowohuckich. Działalność Pracowni Animacji Ekologicznej Ośrodka Kultury Norwida to nie tylko edukacja, ale również praktyczne działania, które inspirowały mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu bardziej zielonego i przyjaznego środowiska.

Pracownia Animacji Ekologicznej wraz z Nowohuckim Laboratorium Dziedzictwa Ośrodka Kultury Norwida już drugi rok z rzędu zorganizowała ważne w przestrzeni edukatorów i edukatorek zajmujących się szeroko pojętą ekologią – Forum Edukacji Przyrodniczej. Ubiegłoroczne Forum zorganizowane pod hasłem „Co z nas wyrośnie?” pokazało, jak ważne jest budowanie przestrzeni do wspólnego spotka-

nia się, wymiany doświadczeń, wspierania się w wyzwaniach i cieszenia się radościami, które przytrafiają się na tej edukacyjnej drodze. Dlatego i w tym roku nie mogło zabraknąć tego rodzaju spotkania – „W przepływie. 2. Forum Edukacji Przyrodniczej” za nami – pełne inspiracji, rozmów, planów. Do udziału i spotkania w Ośrodku Kultury Norwida zaprosiliśmy ponownie: osoby zajmujące się edukacją i animacją przyrodniczą, nauczycieli i nauczycielki, pracowniczek i pracowników instytucji kultury oraz NGO – wszystkie osoby, które włączają lub chcą włączyć tematykę przyrodniczą do swoich działań.

To jednak nie koniec, a dopiero początek naszego rozrabiania! Co dalej?

W tym roku chcemy Was zaprosić na trzy spotkania w Tajemniczym Ogrodzie ARTzony Ośrodka Kultury Norwida. Wszystkie spotkania odbędą się w formule przedpołudniowego drugiego śniadania w plenerze. Za każdym razem zaprosimy specjalnych gości i gościnie, którzy zaproponują działania bliskie naturze. W sierpniu będziemy pracować z drewnem, a we wrześniu w temacie ziół i dzikich roślin.

Z okazji wiosny zapraszamy na rodzinne rozsadzanie. Ale zupełnie bezpieczne i w kontrolowanych warunkach pod opieką specjalistki od ogrodów społecznych. Spotkamy się na późnym śniadaniu i porozmawiamy o tym, jak przygotować się do prowadzenia upraw

roślin jadalnych na balkonie. Przyjrzymy się częstym ograniczeniom ogrodniczym wynikającym chociażby z małej powierzchni, braku naturalnego nawodnienia i w niekorzystnych warunkach oświetlenia. Omówimy typowe i nietypowe rośliny jadalne, które możemy mieć w zasięgu ręki oraz różne formy upraw parapetowo-balkonowych.

W części warsztatowej przygotujemy kilka rodzajów upraw, osobiście doświadczając wielu możliwości, jakie daje nam miejskie (a nawet mieszkaniowe) ogrodnictwo. Poczynając od upraw w słoiku, przez uprawy na tacce, po doniczki cieszące podniebienie i oko, a kończąc na klasycznym balkonowym pomidorku karłowym. Młodsze dzieci zostaną zaproszone do zabawy wokół przygotowanych stanowisk inspirowanych sadzeniem roślin. Będziemy projektować makietę ogrodową z naturalnych materiałów. A także ćwiczyć się w przekopywaniu „grządek”. Pierwsze spotkanie z cyklu poprowadzą Karolina Rybka, Barbara Pasterak oraz Elżbieta Urbańska-Kłapa.

Dołączcie do nas na wiosennym „rozrabianiu” w Tajemniczym Ogrodzie!

Projekt finansowany ze środków ArcelorMittal Poland. Partner promocyjny: Krakowski Holding Komunalny, Ekospalarnia Kraków.

Tekst: Jadwiga Bryś
Fot. A. Klik i Archiwum Centrum Kultury Norwida

ROZRABIAMY W OGRODZIE
WYSADZAMY OGRÓD
WARSZTATY RODZINNE

11.05.2025 | 11-13:00

Prowadzące
Karolina Rybka
Barbara Pasterak
Elżbieta Urbańska-Kłapa

Miejsce
ARTzona Ośrodka Kultury Norwida
Tajemniczy Ogród
os. Górali 4

Wstęp wolny

OŚRODEK KULTURY NORWIDA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Z NOTESU KIBICA

10.05 (sobota) – godz. 12.30, piłkarska Centralna Liga Trampkarzy – grupa D: Hutnik – Puszcza Niepołomice
10.05 (sb) – godz. 13, piłkarska Małopolska Liga Juniorów Młodszych: Wanda – Wisła II Kraków
10.05 (sb) – godz. 14, piłkarska Makroregionalna Liga Juniorów – grupa D: Puszcza – Korona Kielce
10.05 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa wielicka: Wiarusy II Igołomia – Błyskawica Wyciąże
10.05 (sb) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Bibiczanka – Wanda
10.05 (sb) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Złomex Branice – Wiarusy
10.05 (sb) – godz. 17.30, piłkarska klasa A – grupa III: Galicja Raciborowice – Opatkowianka
11.05 (niedziela) – godz. 11, piłkarska klasa A – grupa III: Sparta Skrzyszowice – Prądniczanka II
11.05 (nd) – godz. 13, V liga piłki nożnej – grupa zachodnia: Hutnik II – Garbarnia Kraków
11.05 (nd) – godz. 16, II liga piłki nożnej: Hutnik – KKS Kalisz
11.05 (nd) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa I: Kosynierzy Łuczyce – Słomniczanka; godz. 17.30: Lesisko – Juvenia Prandocin (boisko za zakładami tytoniowymi)
11.05 (nd) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa wielicka: Batory Wola Batorska – Contra Sułków
12.05 (poniedziałek) – godz. 19, ekstraklasa piłki nożnej: Puszcza Niepołomice – Stal Mielec
14.05 (środa) – godz. 16, piłkarska Małopolska Liga Juniorów Młodszych: Puszcza – Orzeł Myślenice; godz. 17.50: Hutnik – Garbarnia

KUSY W FINALE

Odbyły się półfinały mistrzostw Polski w piłce ręcznej juniorów młodszych. W turnieju w Kielcach wzięli udział szczypiorniści Kusego. W pierwszym meczu trafili na miejscową Iskrę. Emocji w nim nie brakło. W 48 min gospodarze prowadzili 28-25, ale finisz krakowian był imponujący. Zdobyli cztery bramki pod rząd, obejmując prowadzenie 34-31, aby zwyciężyć 36-35. Najwięcej dla nich bramek zdobyli: Mateusz Michalski 10, Jakub Moryto 8, Jakub Kalata 7. Naza jutrz pokonali Spartę Oborniki 40-40 (21-21), karne 6-5: Sebastian Wysocki 12, Szymon Jarosz, Kalata i Michalski po 7. Ostatniego dnia spotkali się z Wybrzeżem 28-28 (16-14), karne 1-3 – Moryto 7, Kalata 6 – zapewniając sobie awans z drugiego miejsca. Pozostałe mecze: Sparta – Wybrzeże 40-33, Wybrzeże – Iskra 41-37, Sparta – Iskra 36-26. Kolejnym finalistą została Sparta. – Turniej finałowy ma odbyć się w dniach 17-18 maja. Zgłosiliśmy się do jego organizacji i czekamy na decyzję – mówi trener Kusego, Łukasz Wróbel. **(dan)**

STRZELALI, ALE NIE TRAFIALI

ŁKS II ŁÓDŹ – HUTNIK 1-0 (1-0)
1-0 – Wzięch (5).

HUTNIK: Damian Hoyo-Kowalski – Zięba (59. Kiełiś), Głogowski (84. Tarasovs), Daniel Hoyo-Kowalski, Jania – Słomka, Semik (46. Szablowski), Miśak (84. Rzepka), Urbańczyk, Wilak (77. Bełycz) – Kuzimski.
Sędziował: Maciej Kuropatwa (Katowice). Żółte kartki: Ślęzak, Lipień, Wszolek, Książek – Wilak, Daniel Hoyo-Kowalski, Tarasovs. Widzów: 286.

Szybko doszło do zdarzenia decydującego o końcowym rozstrzygnięciu w tym meczu. W 5 min hutnicy pogubili się rzucie róż-

nym i Mateusz Wzięch posłał piłkę z bliska do ich bramki. Jednak to oni wcześniej mogli objąć prowadzenie, ale Patrik Miśak nie trafił.

Zaraz też po stracie gola mogli wyrównać, a takich możliwości im tego dnia nie brakowało. Tak było bowiem przez całe spotkanie, ale częściej mieli taką sposobność po przerwie. I to niejeden z nich, w tym nawet piłkarze występujący w defensywie. Jednak najczęściej zagrażał przeciwnikom Mateusz Kuzimski. Najczęściej stał mu jednak bardzo dobrze spisujący się bramkarz łódzkich rezerw, Hubert Ida-

siak, który trzy lata spędził w Serie A, w Napoli (w lidze jednak nie zagrał). Obronił kilka uderzeń Kuzimskiego, a nawet jak nie dał rady, piłkarz Hutnika trafił w poprzeczkę. Dobijał wtedy jeszcze Karol Szablowski, lecz bez powodzenia. Niestety, żaden z krakowian nie okazał się skuteczny i wrócili bez punktów.Liderem II ligi jest Pogoń Grodzisk Maz. – 65 pkt, Hutnik jest piąty – 43 pkt. **(dan)**

KOLEJNY KROK W DÓŁ

LECH POZNAŃ – PUSZCZA NIEPOŁOMICE 8-1 (5-1)
1-0 – Gholizadeh (3), 2-0 – Gholizadeh (14), 3-0 – Ishak (16), 3-1 – Atanasov (21), 4-1 – Sousa (32), 5-1 – Sousa (35), 6-1 – Ishak (56), 7-1 – Lisman (64), 8-1 – Hotić (82).
PUSZCZA: Komar – Mroziński, Szymonowicz, Craciun (46. Sołowiej), Abramowicz (46. Jakuba) – K. Stępień, M. Stępień (46. Radecki), Atanasov (67. Stec), Serafin (67. Błagaić), Klimek – Cholewiak.
Sędziował: Karol Arys (Szczecin). Widzów: 25 226.

O tej rzezi, mogła być gorsza, nie ma co za dużo pisać. Każdy strzał Lecha w światło bramki, to gol dla tej drużyny i jest to rekordowy wynik w obecnej wersji ekstraklasy (ogólne zasady obowiązują od 2008 roku, ale ostatnia zmiana, powiększenie do 18 zespołów, nastąpiła w 2021). Jest to najwyższa

porażka Puszczy w rozgrywkach krajowych (Lech najwyższy łomot 0-8 zebrał w 1976 od Wisły Kraków, ale nie podaje tego wyniku na stronie i co ciekawe podobnie Transfermarkt), ale pytani sympatycy tego klubu nie pamiętają takiej nawet w rozgrywkach w Małopolsce.

Puszcza znowu zrobiła krok w dół i jest siedemnasta – 27 pkt. Raczej trudno liczyć, że wydostanie się ze strefy spadkowej, ale powinna walczyć o najwyższą pozycję spadkową. Może ona zapewnić utrzymanie, gdyż Lechia Gdańsk nie otrzymała licencji na występy w sezonie 25/26. Przysługuje jej odwołanie, lecz będzie rozpatrywane po walnym zgromadzeniu krajowego związku. Wiele wskazuje, że prezesem pozostanie Cezary Kulesza. Będzie to jego druga kadencja i zgodnie ze statutem ostatnia. Nie będzie zatem miał obaw, że za cztery lata nie zostanie wybrany i może skorzystać z

okazji, aby pozostało po nim choćby jedno dobre słowo. W takiej sytuacji odwołanie Lechii mogłoby zostać odrzucone i gdański zespół zostałby zdegradowany, a utrzymałaby się drużyna z szesnastej pozycji. Jej kłopoty spowodowane są nędznym stanem finansów od wielu lat, ale miasto chce zapewnić 10 mln pomocy. Jeszcze do niedawna była np. winna Hutnikowi pieniądze za transfer Michała Głogowskiego. Kwotę główną spłaciła ze sporym opóźnieniem z końcem marca. Winna jeszcze jest karne odsetki, ale o nich w Gdańsku nie chcą słyszeć. Prowadzi Raków Częstochowa – 62 pkt. **(dan)**

PIERWSZA WYGRANA ŻUŻLOWCÓW

SPEEDWAY KRAKÓW – LOKOMOTIV DYNEBURG 46-42
SPEEDWAY: Lawson 6+3 (2*, 1*, 1, 1*, 1), Mustonen 11 (2, 2, 3, 1, 3), Ivacić 11+1 (3, 2*, 3, 3, W), Rempała 12 (3, 3, 1, 2, 3), Szymura 0 (W, W, W, W), Grzeszczyk 6 (3, 1, 2), Duda 0 (0, 0, 0).
Sędziował: Artur Kuśmierz. Widzów: 2000. Bieg po biegu: 5-1, 3-3, 3-3, 3-3, 5-1, 0-4, 3-3, 2-4, 4-2, 4-2, 3-3, 3-3, 1-5, 4-2, 3-3.
Po batach, jakie tydzień wcześniej SK zebrał w Gdańsku, można było mieć poważne obawy przed kolejną konfrontacją z łotewskim zespołem – większość jego żużlowców to Rosjanie – z Dyneburga. Taka jest polska nazwa tego miasta – sporą jego społeczność, bo 20 procent stanowią Polacy – i

zgodnie z zasadami naszego języka to ona powinna być stosowana w naszym kraju. Obawy o ostateczne rozstrzygnięcie szybko zostały jednak rozwiane, a krakowska drużyna prowadziła od I biegu do ostatniego, kończąc występ z wynikiem 48-42. Aliści, okazało się jednak, iż ostateczny wynik meczu jest inny, gdyż gospodarzom odebrano 2 pkt, które w VI biegu zdobył Bartosz Szymura (przez jakiś czas nawet w nim prowadził). Otóż za wcześniej opuścił parking ze swoimi motorami i stąd ta kara. Liderem Krajowej Ligi Żużlowej jest Start Gniezno – 6 pkt. Zespół z Nowej Huty wspiął się na szóste miejsce – 2.

(dan)

SREBRNY SZYMAŃSKI...

W Sokółce odbyły się zawody Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w boksie. Świetnie spisał się w nich wychowanek Hutnika – trener Tomasz Solarz – w wadze +80 kg. Jako jedyny przedstawiciel Małopolski dotarł do finału, po

drodze pokonując m.in. aktualnego mistrza Polski młodzików. W pojedynku o złoty medal uległ jednak na punkty 1-4 Jakubowi Wojniczowi z Pomorza (to województwo wygrało klasyfikację medalową), wywalczając srebro.

... I BRĄZOWY GĘBK

Podlasie, dokładniej Białystok, okazało się też szczęśliwe podczas OOM dla zapaśnika nowohuckiego Gladiatora, Jakuba Gębki (92 kg). Podopieczny trenera Marka Niemca jako jedyny z Małopolski zdobył medal – brązowy w stylu klasycznym. Złoto przypadło Tomaszowi Micie (Mazowsze). Gębka walczy też w stylu wolnym – ma

już w swym dorobku brąz sprzed roku w kategorii U-15 – w którym rywalizowano w Suwałkach. Tym razem zajął siódme miejsce. Jeśli chodzi o Małopolskę, to w zapasach najlepiej spisały się „wolniaczk” (Hardzi Jaroszowiec). Kinga Januszek (49 kg) wywalczyła złoto, Julia Olech (61 kg) srebro. **(dan)**

Z PIŁKARSKICH BOISK

Centralna Liga Juniorów Młodszych – grupa wschodnia. Hutnik – Wisła Kraków 2-2 (1-0): Gałek 2. Pierwsza jest Legia Warszawa – 63 pkt. Hutnicy na szóstej pozycji – 40.
Centralna Liga Trampkarzy – grupa D. Korona Kielce – Hutnik 1-1 (0-1): Kucala; Puszcza – Star Starachowice 3-3 (1-2): Gil 2, Majewski. Na prowadzeniu pozostaje Stal Rzeszów – 56 pkt. Hutnicy zajmują szóstą pozycję – 36, 8. Puszcza – 27.
Makroregionalna Liga Juniorów – grupa D. Puszcza – Lublinianka 0-2 (0-1). Pierwsza jest Resovia – 14 pkt, Puszcza spadła na ósmą pozycję – 3.
Małopolska Liga Juniorów Młodszych. Wanda – Cracovia II 3-6 (1-4), Kalwarianka – Hutnik II 2-2 (0-1), Dunajec Nowy Sącz – Puszcza 2-0 (1-0), Hutnik II – Okocimski Brzesko 2-1 (1-1), Limanovia – Wanda 2-2 (1-0), Kalwarianka – Puszcza 3-1 (1-0). Na czele Sandecja – 55 pkt, 2. Puszcza – 49, 9. Hutnik – 36, 15. Wanda – 8.
V liga – grupa zachodnia. Hutnik II – Tempo Białka 7-0 (4-0): Szablowski, Rzepka 2, Stanaszek 2, Soprych 2; Radziszowianka – Sokół Kocmyrzów 1-1 (1-1): Belski. Prowadzi Hutnik II – 53 pkt, Sokół dalej jest piątnasty – 23.
Klasa okręgowa – grupa II. Grębałowianka – Kabel Kraków 1-1 (0-0): Kwater. Prowadzi Orzeł Piaski Wielkie – 42 pkt, 5. Grębałowianka – 35, 7. Wanda – 32.
Klasa okręgowa – grupa III. Gdovia – Złomex Branice 3-0 (2-0), pierwszy mecz w sezonie, w którym goście nie zdobyli gola; Partyzant Dojazdów – Paster-

nik Ochójno 3-1 (1-1): Podkowa, Wiatrowski, Stefański; Wiarusy – Wróblowianka 1-10 (0-5): Olech. Na prowadzeniu jest Orzeł Myślenice – 49 pkt, 3. Złomex – 42, 7. Partyzant – 27, 11. Wiarusy – 18. Klasa A – grupa III. Ekler Baranówka – Galicja Raciborowice 3-1 (2-1): Socha, Miechowicz 2 – Sikora; Szreniawa Koszyce – Zwierzyniecki 1-0 (1-0): Noga; Nadwiślan Kraków – Sparta Skrzyszowice 1-0 (0-0); Zawisza Sulechów – Biezanowianka 3-5 (1-3): Piwowar, Krokosz, samob.; Szreniawa – Podgórze 4-0 (0-0): Dawid Gustak, Bodzioch, Kaim, Damian Gustak. Pierwszy jest Nadwiślan – 47 pkt, 4. Galicja – 35, 11. Zawisza – 21, 12. Szreniawa – 18, 13. Ekler – 17, 14. Sparta – 9. Klasa A – grupa wielicka. Wilga Koźmice Wielkie – Dąb Zabie-

rzów Bocheński 2-3 (1-0): Tereszchenko 2, Łowkin; Nadwiślan Nowe Brzesko – Ledniczanka 4-0 (0-0): K. Waryłkiewicz, M. Waryłkiewicz, Pomykała 2. 1. Iskra Zakrzów – 50 pkt, 4. Nadwiślan – 41, 11. Dąb – 19.
Klasa B – grupa I. Słomniczanka – Lesisko 2-0, Agricola Klimontów – Strażak Goszcza 4-0, Kosynierzy Łuczyce – Olimpia Czaple Wielkie 4-0. Juvenia Prandocin wróciła na czoło – 47 pkt, 3. Kosynierzy – 39, 5. Strażak – 29, 13. Lesisko – 3.
Klasa B – grupa wielicka. Błyskawica Wyciąże – Batory Wola Batorska 4-2, Sygнецzów – Wiarusy II 4-1, pauzowała Wawrzynianka. 1. Sygнецzów – 36 pkt, 4. Błyskawica – 30 pkt, 5. Batory – 29 pkt, 6. Wiarusy II – 29 pkt, 9. Wawrzynianka – 26 pkt. **(dan)**

ASTMA ZMIENNA JEST, ALE MOŻNA JĄ KONTROLOWAĆ!

Rozmawiamy z dr. hab. n. med. Piotrem Dąbrowieckim, przewodniczącym Polskiej Federacji Stowarzyszeń Chorych na Astmę, Alergie i POChP, specjalistą chorób wewnętrznych i alergologii z Kliniki Chorób Wewnętrznych, Infekcyjnych i Alergologii Wojskowego Instytutu Medycznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie

+ „Leczenie wziewne dostępne dla wszystkich” – to hasło tegorocznego Światowego Dnia Astmy, który obchodziliśmy 6 maja, ogłoszone przez Global Initiative for Asthma (GINA). O co chciałby Pan z tej okazji zaapelować?

– O to, że jeżeli ktokolwiek ma kaszel, świszczący oddech, duszności czy uczucie ciężaru w klatce piersiowej, to niech powie o tym swojemu lekarzowi, bo być może ma astmę oskrzelową. A jeżeli tak, to opóźnienie jej rozpoznania może spowodować, że dojdzie do rozwoju astmy ciężkiej, z powodu której niektórzy pacjenci umierają. Szacujemy, że nawet 10% populacji Polski ma objawy sugerujące astmę, a liczba ta może być niedoszacowana.

+ Czym jest astma?

– Przewlekłą chorobą zapalną układu oddechowego, która ma wiele przyczyn i czynników wyzwalających. Mimo że mechanizmy leżące u jej podstaw mogą się różnić, to wspomniane objawy (duszności, świsty, kaszel) są dość charakterystyczne. Jeżeli przynajmniej dwa z nich pojawiają się jednocześnie i nawracają, lekarz powinien podejrzewać astmę i rozpocząć odpowiednią diagnostykę.

+ Kto choruje najczęściej?

– Dzieci – astma jest najczęstszą chorobą przewlekłą okresu rozwojowego. Często mówi się, że „wyrastają” one z astmy – i rzeczywiście objawy mogą ustąpić, ale to nie znaczy, że choroba zniknęła. W dorosłym wieku może po-

wrócić, zwłaszcza jeśli pojawiają się czynniki ryzyka: palenie tytoniu, kontakt z alergenami, drażniącymi substancjami czy też zaniedbanie leczenia.

Wśród dorosłych zdecydowanie częściej chorują kobiety niż mężczyźni.

+ Czy infekcje mają wpływ na przebieg astmy?

– Zdecydowanie tak, ponieważ mogą prowadzić do jej zaostrzeń. Dlatego WHO i towarzystwa naukowe rekomendują zarówno chorym na astmę, jak i przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP) szczepienia ochronne. Nieprawdą jest, że obniżają one odporność. Przeciwnie – dzięki nim chorzy rzadziej się zaostrzają, a jeśli nawet dojdzie do infekcji, to ich płuca czy serce nie zostaną uszkodzone.

+ Jaka jest dostępność szczepień dla osób przewlekle chorych?

– Refundowane są, w różnym stopniu, m.in. szczepienia przeciwko grypie, pneumokokom, COVID, RSV, krztuścowi oraz półpaścowi. Warto zaznaczyć, że od 1 kwietnia br. szczepienia przeciw półpaścowi dla osób powyżej 65. roku życia z chorobami współistniejącymi, m.in. z przewlekłą chorobą płuc, są bezpłatne; osoby powyżej 18. roku życia z chorobami współistniejącymi mogą otrzymać tę szczepionkę z 50-procentową refundacją. Każdy chory na astmę powinien więc zapytać swojego lekarza prowadzącego lub specjalistę, jakie szczepienie i kiedy powinien przyjąć. Można i należy to

zrobić, żeby w kolejnym sezonie infekcyjnym uniknąć zaostrzeń z powodu infekcji.

+ Czy sposób leczenia astmy zmienił się w ostatnich dekadach?

– Jak najbardziej. Jeszcze w latach 80. astma nierzadko kończyła się zgonem. Dziś wiemy, że jej podstawowym mechanizmem jest przewlekły stan zapalny w drogach oddechowych. Kiedyś dominowało podejście objawowe – pacjent dostawał leki rozszerzające oskrzela, a sterydy wziewne – czyli leki przeciwzapalne – dopiero wtedy, gdy objawy się nasilały. To był błąd. Od 2020 roku wytyczne GINA mówią, że każdy pacjent z astmą, niezależnie od stopnia jej zaawansowania, powinien otrzymywać lek przeciwzapalny – czyli wziewny steryd. Nawet jeśli objawy są sporadyczne! Leki rozszerzające oskrzela – tzw. leki ratunkowe, jak salbutamol – nie leczą stanu zapalnego, a przy nadużyciu mogą go wręcz pogłębiać.

+ Czyli leki doraźne nie wystarczają?

– Zdecydowanie nie. Pacjenci przyzwyczajeni do szybkiej ulgi często biorą te leki, zamiast sięgnąć po leczenie przyczynowe. Dlatego dziś standardem jest stosowanie terapii złożonej, czyli jednego inhalatora zawierającego zarówno steryd wziewny, jak i lek rozszerzający oskrzela.

+ Jak klasyfikuje się i leczy astmę na różnych etapach?

GINA wyróżnia pięć poziomów leczenia. Poziomy 1 i 2 dotyczą tzw. astmy epizodycznej: objawy są rzadkie, a leczenie polega na przyjmowaniu kombinacji sterydu i leku rozszerzającego oskrzela tylko w razie potrzeby. Poziom 3 oznacza astmę, która wymaga już codziennego leczenia – stałe-

go przyjmowania leków w niskiej dawce. Jeśli objawy się utrzymują, przechodzimy do poziomu 4, a co za tym idzie – wyższych dawek leków, często terapii trójkowej (steryd + beta2-mimetyk + lek antycholinergiczny).

Astma ciężka, czyli poziom 5, to choroba, która mimo intensywnego leczenia nie jest pod kontrolą. Takim pacjentom powinno się wdrażać leczenie biologiczne. Niestety, w Polsce tylko 10% kwalifikujących się pacjentów faktycznie je otrzymuje.

+ Z czego to wynika?

– Po części z braku wiedzy. Wielu lekarzy rodzinnych nie wie, że takie leczenie istnieje, i że jest refundowane. Nawet część specjalistów wciąż leczy ciężką astmę doustnymi sterydami, które mają poważne działania niepożądane. Aby zmienić status quo opracowaliśmy raport „Życie z astmą ciężką” – dostępny bezpłatnie na stronie <https://dlapacjentow.pta.med.pl/raport-zycie-z-astma-ciezka-punkt-widzenia-pacjenta/>. W ośrodkach, takich jak nasz, gdzie leczymy astmę biologicznie, u 70% pacjentów udało się odstawić sterydy doustne, a u niemal wszystkich znacząco zmniejszyć ich dawkę.

+ Jakie leki biologiczne są w Polsce dostępne?

– Mamy do dyspozycji pięć preparatów: omalizumab, mepolizumab, benralizumab, dupilumab i tezepelumab. Leki są skuteczne, refundowane i dostępne w ośrodkach specjalistycznych. Warunkiem rozpoczęcia terapii jest m.in. udokumentowanie dwóch zaostrzeń choroby leczonych sterydami doustnymi w ciągu ostatniego roku.

+ Czy pacjenci z astmą przestrzegają zaleceń lekarzy?

– Niestety, mamy z tym problem. Szacujemy, że tylko ok. 30% pacjentów stosuje się do zaleceń i systematycznie przyjmuje leki. Reszta odstawia je, gdy tylko poczuje się lepiej. Jest to poważny błąd, bo astma nie znika, tylko ulega remisji, a brak leczenia prowadzi do nawrotu objawów, często z większą siłą. Dlatego GINA rekomenduje elastyczne podejście – jeśli pacjent chce przyjmować lek tylko w razie potrzeby, powinien mieć dostęp do preparatów łączonych – sterydu i leku objawowego w jednym inhalatorze.

+ Jak pacjenci radzą sobie z inhalatorami?

– Niewystarczająco. Nawet jeśli pacjent ma dobrze dobrany lek, to niewłaściwa technika jego przyjmowania sprawia, że leczenie nie działa. Inhalatory pMDI (ciśnieniowe) i DPI (proszkowe) mają zupełnie inną technikę użycia. Pa-

cient musi wiedzieć, jak je prawidłowo stosować – musi opróżnić płuca przed wdechem, odpowiednio zainhalować lek i zatrzymać oddech po aplikacji. Brak wydechu przed wdechem, czy brak zatrzymania oddechu może zmniejszyć skuteczność terapii o połowę.

+ Lekarze są w stanie to ocenić?

– Powinni – ale tylko ok. 5% lekarzy sprawdza siłę wdechu pacjenta. A to absolutna podstawa! Astmy nie można dobrze leczyć bez oceny czy pacjent w ogóle jest w stanie używać konkretnego typu inhalatora. Dlatego zachęcam pacjentów: przynoscie inhalatory na każdą wizytę i pokazujcie lekarzowi, jak ich używacie. Sprawdzenie techniki inhalacji powinno być standardem. Aby pomóc lekarzom zaangażowaliśmy farmaceutów w proces edukacji chorych – procedura „Nowy lek” jest już dostępna w aptekach wdrażających opiekę farmaceutyczną.

+ Czy nowoczesne technologie ułatwiają stosowanie leków wziewnych?

– Tak, mamy np. inhalatory ze specjalną technologią, które są mniej wrażliwe na błędy użytkownika – niezależnie od pozycji czy wstrząśnięcia podają dokładną dawkę leku. Depozycja, czyli osadzanie się leku w drogach oddechowych po inhalacji, sięga nawet 50%. Obecnie praktycznie każdemu pacjentowi jesteśmy w stanie dobrać odpowiedni inhalator – skuteczny i łatwy w obsłudze. Trzeba tylko poświęcić czas na edukację. Na stronach Polskiego Towarzystwa Alergologicznego <https://dlapacjentow.pta.med.pl/> czy Federacji Pacjentów <https://www.astma-alergia-pochp.pl/> dostępne są filmy instruktażowe, poradniki i szkolenia. Warto też zajrzeć na <https://totylkoastma.pl/>. Zachęcam do korzystania z tych stron, bo pacjent wyedukowany, to pacjent dobrze leczony.

+ Jaką najważniejszą wiadomość chciałby Pan przekazać pacjentom i decydentom z okazji obchodzonego niedawno Światowego Dnia Astmy?

– Astmę aktualnie można bardzo dobrze kontrolować. Leczenie przewlekłe i doraźne, terapia trójkowa, a także leczenie biologiczne, dają ogromne możliwości. Aby je wykorzystać, trzeba jednak zrozumieć chorobę, stosować się do zaleceń i nie bać się pytać lekarza o wszystko, co budzi wątpliwości. Pamiętajmy także o edukacji – im więcej wiemy na temat swojej choroby, tym lepiej i dłużej żyjemy.

+ Bardzo dziękujemy za rozmowę.

(red., Stowarzyszenie Dziennikarze dla Zdrowia)

Denar PRINCES POLONIE na podstawie A. Dylewski „Od denara do złotego. Dzieje pieniądza w Polsce” i branicka wystawa.

PLESZOWSKI ŚLAD CHROBREGO

W roku 2025 obchodzimy ważny dla naszego państwa jubileusz. Tysiąc lat temu na króla Polski koronowany został Bolesław Chrobry. Z tej okazji wyszły lub wyjdą specjalne publikacje, przygotowano wystawy, koncerty, pikniki, festiwale artystyczne oraz szereg działań dedykowanych dla szkół i społeczności lokalnych. Niewiele osób jednak wie, że w Krakowie Pleszowie znaleziono ciekawe zabytki, powstałe za panowania tego wielkiego władcy.

Dziesiątki lat pracy nowohuckich archeologów w czasie budowy kombinatu i dzielnicy doprowadziły do wyjątkowych odkryć. W trakcie budowy linii kolejowej do kombinatu, niedaleko obecnej pętli tramwajowej, w 1961 roku prawdziwy skarb. W naczyniu glinianym znajdowało się prawie 1100 wyrobów: 608 monet (srebrnych) i ich fragmentów, 129 fragmentów ozdób, 341 tzw. placków lanego srebra oraz 8 kawałków ołowiu. Całość waży ponad 2,5 kg. Ozdoby i monety ukryte w pleszowskiej ziemi zostały wydатовane na X i XI wiek n.e. Jak datuje się takie znaleziska? Najlepszymi datownikami są monety. Władcy państw bili własne monety. Daty panowania królów są na ogół znane, a przez to można określić kiedy te monety powstały. Jak już wcześniej nadmieniałem, takich zabytków i ich fragmentów w skarbie było ponad sześćset. Najliczniejszą grupę stanowiły monety niemieckie – około 450 sztuk. Były bite w różnych prowincjach (Nadrenii, Bawarii, Fryzji, Saksoni). Znacznie mniej, bo 39 wytworzono w mennicach angielskich. Wyróżniono także monety czeskie, duńskie, węgierskie, włoskie, arabskie. Nie brakło wśród nich także polskich. W przypadku skarbu monet datowanie opiera się na zasadzie, że najmłodsza z nich określa czas

zakopania takiego zbioru. Okazało się, że najmłodszą z nich jest denar władcy czeskiego Brzetysława I z roku 1037. Król ten wykorzystując słabość naszego państwa w roku 1038 najechał i złupił większość dużych grodów. Można więc przyjąć, że ktoś w obawie przed najeźdźcą ukrył w tym właśnie roku w Pleszowie garnek z częścią swojego majątku.

W skarbie nowohuckim były monety dwóch polskich władców: pierwszego polskiego króla Bolesława Chrobrego nazywanego także Wielkim oraz jego syna Mieszka II. Skarb pleszowski zawierał siedem denarów bitych przez Bolesława Chrobrego. Jeden z nich na rewersie zawierał krzyż i napis PRINCES POLONIE. Moneta ta niestety jest jednostronna. Na awersie powinien być wizerunek ptaka. Część naukowców twierdzi, że jest to schematycznie przedstawiony orzeł, inni widzą w nim koguta a jeszcze inni pawia. Denary takie były wytwarzane po roku 1000. Kolejne denary nawiązywały do wzorów zachodnioeuropejskich, a zostały wybite w pierwszych dziesięcioleciach drugiego tysiąclecia n.e. Z Mieszkiem II związane były dwa denary. Skarb z Pleszowa znajduje się w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Krakowie, Oddział Nowa Huta. Rzadko jest w całości wystawiany. Część monet można obejrzeć w Archeologicznym Atlasie Małopolskim. Aktualnie w zespole dworsko parkowym wystawiane jest około osiemdziesięciu kopii monet ze skarbu na wystawie poświęconej pierwszemu polskiemu królowi pt. „Co jadano w czasach Bolesława Chrobrego”. Zapraszamy do obejrzenia wystawy.

**Janusz Bober
Ryc. Małgorzata
Byrska-Fudali.**

Z KRONIKI POLICYJNEJ

Zarzut zabójstwa dla 35-letniego nożownika

Policjanci z Wydziału do Walki z Przestępczością Przeciwko Życiu Komendy Miejskiej Policji w Krakowie zakończyli czynności z 35-latkiem, który śmiertelnie zranił lekarza w jednej z poradni Szpitala Uniwersyteckiego. Mężczyzna odpowie również za usiłowanie uszkodzenia ciała pielęgniarki, która próbowała pomóc rannemu medykowi. Za zabójstwo grozi mu dożywocie. 29 kwietnia br., około godz. 10.30 do jednej z poradni Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie wtargnął mężczyzna, który przerwał trwającą wizytę, a następnie wyciągnął ostre narzędzie, którym kilkakrotnie zranił lekarza. Agresor usiłował również zaatakować pielęgniarkę, która próbowała pomóc rannemu medykowi. Mężczyzna został ujęty i obezwładniony przez ochronę szpitala, a następnie przekazany w ręce policjantów. Funkcjonariusze zatrzymali i wylegitymowali mężczyznę, którym okazał się 35-letni mieszkaniec powiatu jędrzejowskiego w Świętokrzyskiem. Zabezpieczono także niebezpieczne narzędzie, które miał przy sobie 35-latek. Ranny lekarz otrzymał natychmiast pomoc medyczną, był operowany, niestety mimo usilnych starań medyków jego życia nie udało się uratować. Na miejscu zdarzenia pracowali policjanci, którzy m.in. ustalali świadków oraz dokładny przebieg zdarzenia, przeprowadzali oględziny, a technik kryminalistyczny zabezpieczył ślady. Wszystkie czynności wykonano pod nadzorem Prokuratury Rejonowej Kraków-Podgórze. Zatrzymany 35-latek został przewieziony do policyjnej jednostki, gdzie funkcjonariusze z Wydziału do walki z Przestępczością Przeciwko Życiu wykonali z nim niezbędne czynności. Następnie mężczyzna trafił do policyjnego aresztu. 30 kwietnia br. został przewieziony do Prokuratury Rejonowej Kraków-Podgórze, gdzie usłyszał zarzut zabójstwa oraz usiłowania uszkodzenia ciała pielęgniarki, która próbowała pomóc rannemu lekarzowi. Za zabójstwo 35-latkowi grozi kara dożywotniego pozbawienia wolności. O jego dalszym losie zdecyduje sąd.

Policjanci odnaleźli 6-latkę, który samowolnie oddalił się spod opieki matki

Dzielnicy z komisariatu przy ul. Ćwiklińskiej odnaleź-

li 6-latkę, który w trakcie zabawy na placu zabaw samowolnie oddalił się z miejsca. Chłopiec cały i zdrowy został przekazany pod opiekę matki. 23 kwietnia br. policjanci z Komisariatu Policji VI w Krakowie otrzymali zgłoszenie od roztrzęsionej matki, która poinformowała, że jej 6-letni syn podczas zabawy na placu zabaw oddalił się w nieznanym kierunku. Kobieta próbowała szukać go na własną rękę, jednak mając świadomość jak ważny w takiej sytuacji jest czas powiadomiła o tym fakcie mundurowych. Po przyjęciu zgłoszenia policjanci natychmiast rozpoczęli jego poszukiwania, które szybko znalazły szczęśliwe zakończenie. Już kilka minut po przyjęciu zgłoszenia dzielnicowi z „szóstki” patrolując jedną z ulic w rejonie Prokocimia zauważyli zbłąkanego chłopca idącego chodnikiem. Policjanci opiekowali się 6-latkiem, którego chwilę później przekazali w ręce zdenerwowanej matki. Po zakończonych działaniach kobieta podziękowała policjantom za szybką i skuteczną pomoc.

Policjanci z Komisariatu Policji II kontrolowali miejsca gromadzenia się osób dotkniętych kryzysem bezdomności

Dzielnicy z Komisariatu przy ul. Lubicz skontrolowali miejsca, w których gromadzą się osoby dotknięte kryzysem bezdomności oraz osoby nieletnie. Policjanci informowali o możliwościach skorzystania z pomocy oraz o ewentualnych zagrożeniach z jakimi mogą spotkać się młodzi ludzie. 23 kwietnia br. dzielnicowi z Komisariatu Policji II w Krakowie udali się w miejsca, w których według posiadanych informacji mogą gromadzić się osoby dotknięte kryzysem bezdomności oraz osoby nieletnie. Głównym celem tych działań było zapewnienie pomocy tym, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej. Dzielnicy, informowali m.in. gdzie można uzyskać schronienie, ciepły posiłek, możliwość wzięcia kąpieli i otrzymania czystej odzieży. Ponadto mundurowi zwracali uwagę na osoby nieletnie, które niejednokrotnie spacerują w miejscach, w których ukształtowanie terenu może powodować dla nich zagrożenie, m.in. w rejonie fortu „Luneta Grzegórzecka”, gdzie chwila nieuwagi może spowodować upadek ze znacznej wysokości. Podobne działania będą kontynuowane w najbliższym czasie. (mp)

NA STRAŻY MIASTA

Kolejny sukces strażnika z Krakowa

Krzysztof Jawień, funkcjonariusz Straży Miejskiej Miasta Krakowa, wraca z medalami z Otwartych Mistrzostw Śląska w Pływaniu Masters – Pucharu Polski Masters „Katowice 2025”, które odbyły się w miniony weekend (26-27 kwietnia) w Katowicach. Startując w kategorii wiekowej „F” (50-54 lata), nasz strażnik zdobył: 1 miejsce – 100 m stylem grzbietowym, 2 miejsce – 200 m stylem grzbietowym, 2 miejsce – 100 m stylem klasycznym, 2 miejsce – 200 m stylem klasycznym. Nie zabrakło również emocji w wyścigach sztafet mieszanych (2 kobiety i 2 mężczyzn) – w konkurencji 4x50 m stylem zmiennym. Zespół Krzyśka zdobył srebrny medal! W klasyfikacji drużynowej klub, który reprezentował nasz funkcjonariusz, zajął 3. miejsce, zdobywając Puchar Mistrzostw. Gratulujemy i jesteśmy dumni, że w szeregach krakowskiej jednostki służą ludziedzi z taką pasją i sportowym duchem!

„Jestem Bezpieczny” – konkurs z wiedzy o bezpieczeństwie dla najmłodszych!

W ostatnich dniach Straż Miejska miała przyjemność współorganizować dwa wyjątkowe wydarzenia profilaktyczne dla uczniów klas III szkół podstawowych w ramach konkursu „Jestem Bezpieczny”. Wczoraj, na terenie Szkoły Podstawowej nr 29 przy al. Dembowskiego, odbyła się gra terenowa dla uczniów z dzielnicy XIII. Dzieci mierzyły się z zadaniami dotyczącymi: bezpiecznego dzieciństwa, zasad bezpieczeństwa na drodze, kontaktów z nieznajomymi, oraz udzielania pierwszej pomocy. Wyniki konkursu (dzielnica XIII): 1. miejsce – SP nr 29, 2. miejsce – SP nr 8, 3. miejsce – SP nr 47, 4. miejsce – SP nr 65. W klubie sportowym „Borek”, odbył się ten sam konkurs dla szkół z dzielnicy IX, również z udziałem strażników. Wyniki konkursu (dzielnica IX): 1. miejsce – SP nr 49, 2. miejsce – SP nr 56. Dziękujemy wszystkim szkołom, nauczycielom i uczniom za zaangażowanie i ogrom wiedzy, jaką wykazali się młodzi uczestnicy! Edukacja poprzez zabawę to najlepszy sposób, by budować bezpieczne nawyki od najmłodszych lat.

Udana akcja ratunkowa

O poranku dyżurny odebrał zgłoszenie dotyczące sarny, która utknęła między prętami ogrodzenia przy ul. Niebieskiej. Na miejscu strażnicy zastali przestraszone zwierzę, które nie mogło się uwolnić. Mimo starań, nie byli w stanie samodzielnie mu pomóc, dlatego wezwali na miejsce straż pożarną oraz specjalistów od dzikich zwierząt. Chwilę później na miejscu pojawili się strażacy, którzy używając specjalistycznego sprzętu, uwolnili sarnę. Została ostrożnie przeniesiona do radiowozu straży, gdzie oczekiwała na przyjazd fachowców. Na szczęście nic poważnego jej nie dolegało – po krótkiej obserwacji wróciła na łono natury. Dziękujemy wszystkim służbom za sprawną i profesjonalną współpracę! (mp)

INFORMATOR NOWOHUCKI

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

- Pogotowie Ratunkowe: 999
- Toksykologia: 12 411 99-99
- Straż Pożarna: 998
- Policja: 997
- Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
- Straż Miejska: 986
- Pogotowie gazowe: 992
- Pogotowie dźwigowe: 12 644-23-08
- Pogotowie c.o.: 12 644-38-46
- Wodociągi: 12 648-28-61
- Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz): 12 644-19-69, 12 643-27-43.
- Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia: 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
- Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin: 12 411-60-44.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

- Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1: tel. 12 64-68-792.
- NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66: tel. 12 357-52-48.

DYŻURY APTEK

- Apteka Gemini - godziny otwarcia 7-20 i w sobotę 8-16, os. Kazimierzowskie 30, 31-844 Kraków; tel. 571-601-679;
- Apteka DOZ, czynna całą dobę, os. Centrum A, bl. 3, tel. 800 110 110.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

- Gabinet kardiologiczny, lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12
- Kompleksowe leczenie stomatologiczne: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1., Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00. www.bjb.net.pl
- Pracownia USG - lek. med. B. Stępień - os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-12.00.
- Naprawa protez zębowych, wzmacnianie metalem: tel. 608-205-981

USŁUGI RÓŻNE

- Telewizor, anteny: tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
- Usługi szklarskie, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu). Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
- Przechowalnia rowerów i opon (z możliwością przeglądu, całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3. Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
- Salon fryzjerski „Dorota” (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piast”, paw. 26, 27. Tel. 506-529-863.
- Zakład pieczętarsko-grawerski, Adam Sroka, przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A. Tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl
- Rowery - sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3, tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
- Montaż anten, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta, tel. 12 640-00-41, 609-586-881.
- Fundacja Więcej Serca. Usługi księgowe - pełny zakres - ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15B, lok. 2, tel. 503-602-661.
- Biuro turystyczne Cerro Torre Szkoła Górską. Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych. Al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl
- Wyroby złote i srebrne. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bieńczycki pl. Targowy 5, tel. 12 685-53-80.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Firma Autokomputer, Janina Walasek. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów. ul. Makuszyńskiego 9B, tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. [\[tokomputer.pl\]\(http://tokomputer.pl\) E-mail: \[auto-komputer@op.pl\]\(mailto:auto-komputer@op.pl\).](http://www.stacja-au-</div><div data-bbox=)

- Automyjnia i studio detailingu „Splasz”. Mycie ręczne. Całodobowy parking. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39.
- Złomowanie samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport, tel. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

- Kwaciarnia „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15. Zamówienia z dostawą do domu. Tel. 12 644-33-36.
- Kwaciarnia „Cupido”, Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanek okolicznościowe, bukiety. Pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.

NIEDZIELNE MSZE ŚWIĘTE

- Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
- Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
- Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
- Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
- Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
- Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
- Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
- Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
- Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
- Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
- ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
- Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
- Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
- Pleszów: 7.30, 11.30.
- Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV - 18.00.
- Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
- Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
- Kościelniki: 10.30, 18.30.
- Wolica: 9.00, 18.00.
- Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

OGŁOSZENIA DROBNE

ANTEN montaż, naprawa telewizorów u klienta. Tel. (12) 640-00-42, 609-586-881.

CZYSZCZENIE tapicerki meblowej, samochodowej, dywanów, wykładzin. Sprzątanie mieszkań. 573-799-850

HYDRAULIKA. Elektryka. 516-875-304.

RTV - telewizory - anteny - serwis profesjonalny od 1985 Tel. 609-719-072.

TAPICER. 784-906-675.

REKLAMA

OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II

UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW

Do wynajęcia lokale handlowe - tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

CORDIA

B. KWIECIŃSKA

os. Na Skarpie 24

www.cordia.com.pl

os. Uroczę 5

12 644-87-75, 512-179-466

**KOMPLEKSOWE
USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO - CAŁODOBOWO**

**Spółdzielnia Mieszkaniowa „Mistrzejowice”
w Krakowie ogłasza przetarg ofertowy na
następujące roboty remontowo-budowlane:**

- wykonanie wykładzin oraz wymianę drzwi wewnętrznych
- wykonanie hydroizolacji odcinka ścian fundamentowej
- wykonanie zabudowy gzymsów oraz wymiana rynien i rur spustowych
- wykonanie projektu wraz z wykonaniem instalacji wentylacji mechanicznej
- wykonanie inwentaryzacji oraz remontu instalacji wodociągowej

Bezpłatna SIWZ do pobrania na naszej stronie internetowej:

www.smmistrzejowice.pl

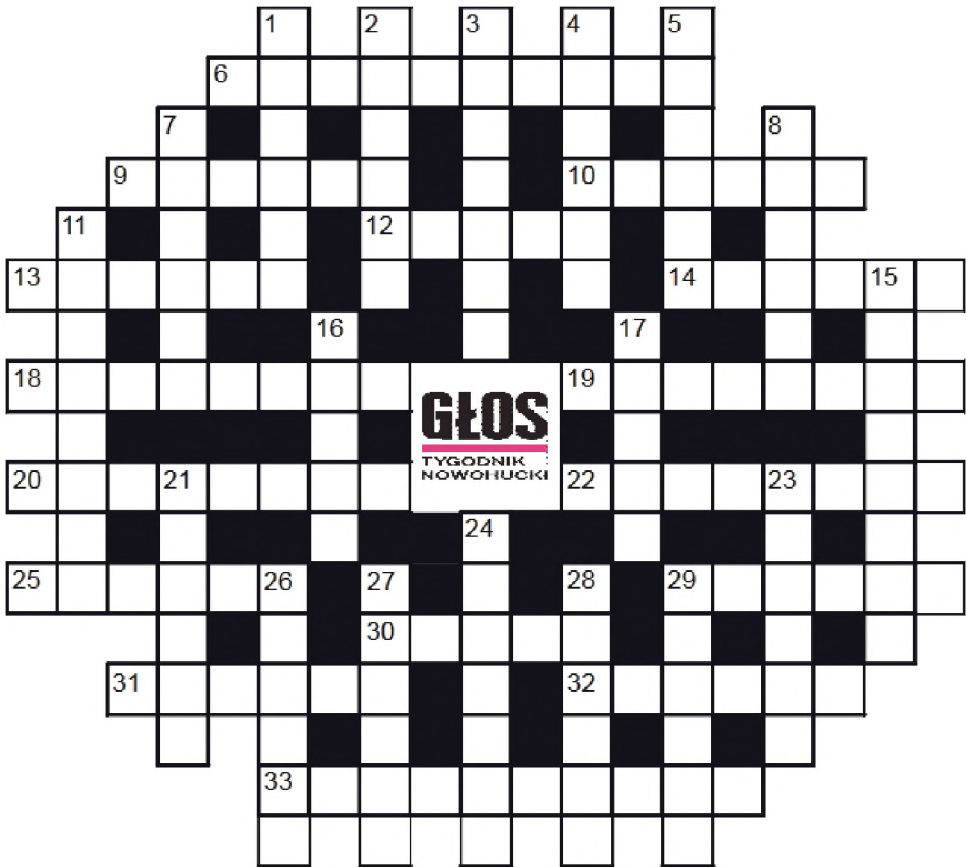
w zakładce przetargi / ogłoszenia.

Termin składania ofert do dnia 27.05.2025 r.

Zachęcamy do składania ofert oraz wzięcia udziału w postępowaniu.

POZIOMO: 6. denuncjator, kapuś, 9. choroba oczu, 10. gatunek dzikiej owcy, 12. sąsiad Argentyny, 13. służy do wygładzania bielizny, 14. jedna z planet, 18. miasto Mikołaja Kopernika, 19. japoński pilot samobójca, 20. pies pasterski, 22. minister propagandy III Rzeszy, 25. odwrotna strona medalu, 29. indyjski kapłan, 30. widmo, upiór, 31. rzymska bogini miłości, 32. pośrednik giełdowy, 33. specjalista od systemów komputerowych.

PIONOWO: 1. wiosenny kwiat, 2. ostatni przypadek w deklinacji, 3. surowiec na koszyki, 4. najniższy z Afrykańczyków, 5. malowidło na suficie, 7. kwota wpłacana przed przetargiem, 8. tatarska czapka, 11. mieszkańcy Sahary Zachodniej, 15. szkoła wyższa, 16. miasto w woj. opolskim nad Odrą, 17. epoka po renesansie, 21. kolor nadziei, 23. zawodowy wesołek, 24. odwaga na pokaz, 26. nasienie lnu, 27. szeroka wstęga, 28. intencja, plan, 29. bakteria, zarazek.

Rozwiązanie krzyżówki nr 17:

POZIOMO: 5. Tyberiusz, 8. boczek, 9. harnaś, 12. młotek, 13. Tamiza, 14. cytad, 15. smutek, 17. balast, 19. schizma, 20. „Rewizor”, 23. leszcz, 25. knecht, 27. szelf, 28. nikiel, 30. manewr, 31. czekan, 32. oddech, 33. tekstylia. PIONOWO: 1. zygzak, 2. leukocyt, 3. Michigan, 4. wstręt, 6. Gortat, 7. karmel, 10. tłumaczenie, 11. Częstochowa, 16. erzac, 18. akwen, 21. Przasnysz, 22. sklerotyk, 24. znicze, 26. eunuch, 29. lukier, 30. Modlin.

Jedna szkoda – jedno odszkodowanie

Przyczyną awarii w budynku był pęknięty pion kanalizacyjny (tzw. część wspólna). Szkoda była likwidowana z polisy właściciela lokalu, a przyznane odszkodowanie zostało regresem zrekompensowane z polisy wspólnoty mieszkaniowej. Czy właściciel ma prawo do odszkodowania również z własnego ubezpieczenia mimo wcześniejszej procedury?

Za części wspólne nieruchomości odpowiada wspólnota mieszkaniowa i to ona ponosi odpowiedzialność za naprawienie szkody oraz jej ubezpieczyciel, jeśli ma wykupioną polisę odpowiedzialności cywilnej. Jeśli właściciel mieszkania, które zostało zalane na skutek awarii części wspólnej, ma własne ubezpieczenie od zalania, to powinien otrzymać odszkodowanie w ramach zawartej przez siebie umowy ubezpieczenia, natomiast jego ubezpieczyciel może wystąpić z regresem do ubezpieczyciela wspólnoty i jak wynika z Pani pytania, tak właśnie się stało. Ma to oparcie w treści art. 828 par. 1 zdanie pierwsze Kodeksu cywilnego, wedle którego: Jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli pyta Pani, czy można otrzymać odszkodowanie za szkody majątkowe i z polisy wspólnoty, i z własnego ubezpieczenia, to co do zasady nie, gdyż w przypadku szkód w mieniu suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody. Nie można zatem otrzymać odszkodowania za zniszczenia w mieszkaniu z polisy wspólnoty, a następnie – tytułem naprawienia tej samej szkody – uzyskać go z własnej polisy. (sp)

Łukasz i fundacja ON LIFE

Zapraszamy do oglądania 829 odcinka Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Jej bohaterem będzie Łukasz Zając. Pochodzi z Nysy, ale od kilku lat jest mocno związany z Nową Hutą, gdzie na placu targowym na osiedlu Wandy prowadzi jadalnię dla osób w kryzysie bezdomności. Na co dzień Łukasz związany jest z biznesem gastronomicznym. Gdy poznał ekonomię społeczną, zmieniło się jego myślenie. Okazało się, że można mieć swoją firmę, swoją fundację i wspólnie z pracownikami wypracowywać zyski, które potem będą przeznaczone na cele społeczne. Łukaszowi bardzo zależy, by wspierać osoby z różnymi problemami, które są oddalone od rynku pracy. Pomaga takim ludziom, zatrudniając ich u siebie w fundacji ON LIFE. Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych to główny cel tej fundacji. Bo ważne jest, by człowiek wracając do pracy po różnych życiowych historiach odzyskiwał też godność. Do oglądania 829 odcinka NKF zapraszamy do Kina Sfinks od piątku 9 maja oraz na antenę TVP Kraków w poniedziałek 12 maja.

NASZE MIASTO. FELIETON RYSZARDA TERLECKIEGO

POPARCIE Z BIAŁEGO DOMU

Wizyta Karola Nawrockiego w Stanach Zjednoczonych, miała wielkie znaczenie dla trwającej kampanii wyborczej. Przede wszystkim dlatego, że stała się rzeczą niesłychaną: prezydent największego na świecie mocarstwa, który nie ma czasu, żeby spotykać się z wielu zabiegającymi o to przywódcami państw, znajduje czas, żeby przyjąć polskiego kandydata na prezydenta! I to w Owalnym Gabinetcie, najbardziej prestiżowym miejscu na świecie, nie licząc oczywiście obiektów sakralnych, takich jak Bazylika Świętego Piotra w Rzymie. O czym to świadczy? Po pierwsze o tym, że Amerykanie bardzo poważnie traktują Polskę, dziś kraj chroniony przez 10 tys. ich żołnierzy. Po drugie, że bardzo poważnie traktują Karola Nawrockiego, kandydata na prezydenta Polski oraz stojący za nim obóz polityczny Prawa i Sprawiedliwości. Trudno, żeby było inaczej, skoro Tusk publicznie oskarżał Donalda Trumpa o to, że jest agentem rosyjskich służb, a do Waszyngtonu na polskiego przedstawiciela został wysłany Klich, który prezydenta Trumpa lekceważył i obrażał. Dzieje się to w czasie, gdy najważniejsze państwa Unii Europejskiej, czyli Niemcy i Francja myślą o pozbyciu się Amerykanów z Europy i oparciu europejskiego bezpieczeństwa na odbudowie dobrych relacji z Rosją. Polska, która jest najważniejszym państwem Trójomorza i wschodniej flanki NATO, może odegrać kluczową rolę w czasie, gdy zakończy się wojna na Ukrainie. Aby jednak było to możliwe, w Polsce musi powstać rząd, który będzie dogadywał się z Amerykanami, a równocześnie będzie prezentował w Europie negatywny stosunek do ponownego zacieśniania współpracy gospodarczej, przede wszystkim energetycznej, z Rosją. Tusk i jego ekipa nieudaczników nigdy takim rządem nie będą, nie mają zresztą takich ambicji, pozostając na politycznym garnuszku Niemiec. Dla Polski, która chce się rozwijać i bogacić najpilniejszym zadaniem jest powstrzymanie rozkład państwa, przywrócić znaczenie prawa, zablokować napływ nielegalnych imigrantów oraz uwolnić się od władzy, która nie działa w interesie Polski.

Wizyta Karola Nawrockiego w Białym Domu, rozmowa z prezydentem Trumpem, spotkania z najważniejszymi politykami Stanów Zjednoczonych, a także udział 3 maja w święcie Polonii w Chicago, stawiają go jako kandydata o wiele poziomów ponad wystraszoną Trzaskowskim, nie mówiąc już o całej reszcie pretendentów, na szczęście pozbawionych jakichkolwiek szans na wyborcze zwycięstwo. Nic nie pomogą prymitywne popisy rozmaitych głupków, którzy usiłują naprędce ośmieszyć i umniejszyć sukces Karola Nawrockiego oraz kwestionować polityczne wpływy Prawa i Sprawiedliwości w Stanach Zjednoczonych. W reżimowych telewizjach mogliśmy w ostatnich dniach oglądać wiele takich występów.

Ostatnia prosta przez wyborami 18 maja wymaga wielkiego wysiłku ze strony sztabu Karola Nawrockiego, ale też przygotowania się na rozstrzygające starcie, które nastąpi dopiero w drugiej turze 1 czerwca. Trzaskowski, reprezentant warszawskich saloników i tych wszystkich, którym się wydaje, że popierając Platformę dołączą do jakiejś wielkomiejskiej elity, dysponuje nie tylko ogromnymi funduszami, których bezprawnie pozbawiono PiS, ale ma także na swoje usługi aparat państwa, prorządowe media oraz skorumpowaną część wymiaru sprawiedliwości. Walka nie jest więc równa i uczciwa, ale trzeba wierzyć, że po doświadczeniach ostatnich wyborów parlamentarnych, Polacy nie zaufają oszustom i zgłoszą na Karola Nawrockiego.

SPRAWY DUŻE I MAŁE. FELIETON SŁAWOMIRA PIETRZYKA

ZMIANA POLITYKI USA WOBEC ROSJI

Rodzi się nowe partnerstwo między Stanami Zjednoczonymi, a Ukrainą. Nie wiem, czy jest to efekt spotkania prezydenta USA Donalda Trumpa z prezydentem Ukrainy Władimirem Zeleńskim w Bazylice Św. Piotra. Nasuwa się jednak wizja, że to Papież Franciszek czuł nad tym spotkaniem i prowadzi świat do pokoju. Było to Jego wielkim marzeniem, aby doprowadzić do pokoju na Ukrainie i oby teraz stało się to faktem. Nie ulega wątpliwości, że Trump po spotkaniu z Zeleńskim w Watykanie zmienił swój stosunek do Rosji i Putina. Po raz pierwszy powiedział, że to może Putin chce go oszukać i nie potrzebn bombarduje obiekty cywilne na terenie Ukrainy, co świadczy o tym, że nie chce pokoju. Najważniejsze, że w ślad za nowymi oświadczeniami Trumpa są podejmowane konkretne decyzje, które mają dać znać wyraźnie Putinowi, że jeśli nie zaprzestanie swoich agresorskich postępowań, to skończy się poklepywanie po plecach i innymi metodami zostanie zmuszony do ustępstw. Jakie to są i będą decyzje? W środę 30 kwietnia doszło wreszcie do podpisania, od dawna negocjowanego porozumienia pomiędzy USA a Ukrainą. Umowa o wspólnej eksploatacji minerałów ziem rzadkich ma zapewnić Stanom Zjednoczonym dostęp do dochodów z ukraińskich rezerw minerałów i pomóc w finansowaniu odbudowy Ukrainy po zakończeniu walk. „To partnerstwo między Stanami Zjednoczonymi a Ukrainą ustanawia fundusz, który będzie otrzymywał 50 proc. honorariów, opłat licencyjnych i innych podobnych płatności z projektów zasobów naturalnych w Ukrainie” – przekazał Biały Dom. „Pieniądze te zostaną zainwestowane w nowe projekty w Ukrainie, które przyniosą długoterminowe zyski zarówno Amerykanom, jak i Ukraińcom”. Jakby tego było mało zapowiedziane są nowe sankcje wobec Rosji jeśli nie zmieni ona swojej polityki. Kluczowy współpracownik prezydenta USA Donalda Trumpa w Senacie Lindsey Graham oświadczył, że jest w tej izbie Kongresu większość opowiadająca się za nowymi, surowymi sankcjami wobec Rosji, jeśli nie podejmie ona poważnych negocjacji na rzecz zakończenia wojny w Ukrainie – podała w czwartek agencja Bloomberg. Według projektu ustawy, który widział Bloomberg, Stany Zjednoczone wprowadziłyby 500-procentowe cło na import z krajów, które kupują rosyjską ropę, produkty naftowe, gaz ziemny lub uran. Inne sankcje to zakaz kupowania przez obywateli amerykańskich rosyjskiego długu państwowego. To jest kluczowa umowa, która daje wyraźnie znak Rosji, że Ukraina już nie wróci pod wpływ tego kraju.

Jeszcze ciekawsze są wypowiedzi bliskich współpracowników Trumpa. Mówił, że jest sfrustrowany – powiedział Graham w środę dziennikarzom, mając na myśli prezydenta USA. – Chce wynegocjowania końca wojny, honorowego i sprawiedliwego. Moim zdaniem Trump ma największe szanse na osiągnięcie tego celu, ale sankcje są odzwierciedleniem poglądu Senatu, że najbardziej winna jest tu Rosja – dodał. Według Grahama rosyjski przywódca Władimir Putin „popełnił wielki błąd, usiłując ograć Trumpa, więc ta ustawa jest narzędziem w rękach Trumpa”. Według niego Putin będzie w końcu musiał wybrać między wynegocjowaniem z Trumpem zakończenia wojny przeciwko Ukrainie, a zmiążdżeniem rosyjskiej gospodarki. To już nie jest poglaskiwanie Putina i wreszcie posunięcia, które mają zmusić Rosję do zmiany postępowania, a przede wszystkim do przerwania wojny i rozpoczęcia procesu pokojowego, ale oparte już na innych realiach, w których Ukraina zachowuje swoją niepodległość i współpracę z Zachodem.

W MAJU NA BOLENIA (2)

Kończąc ubiegłotygodniowy felieton napisałem, że za tydzień opowiem więcej o tym, jaka przynęta będzie najbardziej odpowiednia na bolenia, a także jak ją prowadzić w łowisku.

Rozważając kwestię przynęt musimy pamiętać, że boleń to drapieżnik, który atakuje mniejsze ryb – przede wszystkim ukleje czy małe okonie. Dobrą więc przynętą okazują się małe i wąskie błystki wahadłowe, które bardzo przypominają wspomniane uklejki. A to oznacza, że powszechnie stosowaną metodą poławiania boleni pozostaje spinning. Oczywiście wybierając się nad wodę, dobrze jest zaopatrzyć się w kilka, a nawet kilkanaście blaszek, w różnych odcieniach – od srebrzystych, po metaliczne, szare. I oczywiście, w trakcie połowania na bolenie, często te błystki zmieniać.

W czasie spinningowania powinno się wykonywać dalekie rzuty, około 10 metrów za miejsce, w którym akurat boleń atakuje inne ryby. Jeśli mowa o ataku, warto pamiętać o tym, jak boleń zasadza się na swoje ofiary. Otóż ten brutalny drapieżnik najpierw ogłusza ukleje czy małe okonie swoim dobrze zbudowanym ogonem, a następnie wybiera rybę, która będzie najłatwiejszym do złapania łupem.

Aby zaciąć bolenia, przynęta musi być prowadzona dość szybko i wysoko, zaraz pod powierzchnią wody. Co ważne, bolenie łowi się przy odblokowanym hamulcu kołowrotka, ponieważ zacięta ryba wpada w panikę – chce uciekać, a to często kończy się zerwaną żyłką. A co robić, kiedy boleń rzuci się do ucieczki? Należy mu na nią pozwolić, a jednocześnie pilnować, aby linka była wciąż napięta.

Bolenie można także łowić na smukłe wobler, najlepiej te srebrno-czarne, które przypominają zachowanie uklei. Co więcej, te wyrafinowane drapieżniki można również skusić sztucznymi muszkami. W ich przypadku rozmiar nie ma znaczenia, istotny jest jednak kolor. Najlepiej sprawdzają się jasne, białe sztuki.

Wybierając się na bolenie musimy pamiętać, że podczas połowu boleni musimy być przygotowani na zaciętą walkę. Bo boleń nie odpuszcza. On walczy zaciekle do ostatniego tchu. To zaś oznacza, że zestaw na te ryby nie może być słaby. Warto wyposażyć się w wędzisko nieprzekraczające 3 m oraz solidny, szybki kołowrotek. A jaką powinniśmy wybrać żyłkę na bolenia? Najlepszym wyborem będzie grubość od 0,22 mm do 0,25 mm, czyli jej wytrzymałość na poziomie około 2,5 kg). Z drugiej strony trzeba też mieć cały czas uwadze to, że boleń ma wręcz sokoli wzrok, dlatego dobrze zastosować jest mniej widoczne żyłki, na przykład o niebieskawym odcieniu.

A gdy już będziemy nad wodą i nam się poszczęści? To znaczy, uda nam się złowić kilka sztuk boleni. Wtedy pamiętajmy, że maksymalna liczba sztuk, jaką możemy dziennie złowić i zabrać z łowiska, to łącznie trzy sztuki. Piszę łącznie, może się okazać, że złowiliśmy również miarowego szczupaka. Wtedy możemy zabrać z łowiska tylko dwa bolenie. No i oczywiście wspomnianego szczupaka.

MONITORING OCZNY

Czy III Rzesza była państwem policyjnym? Bez wątpienia tak, o czym zaświadczały badacze jej dziejów. Wypracowane w latach 1000-letniej Rzeszy (trwającej zresztą tylko 12 lat) obyczaje do dzisiaj są kultywowane między Odrą i Renem. Choćby ów obyczaj, że każde naruszenie obowiązujących na terenie obecnych Niemiec przepisów prawnych może się spotkać z donosem – czy to ustnym czy telefonicznym – do odpowiednich służb porządkowych. Tymczasem w Polsce, właśnie za sprawą okupacji hitlerowskiej i 44 lat po niej następujących donos kojarzył się bardzo źle, bo nie wypadało do nieakceptowanej władzy skarżyć na rodaków. Pamiętam czasy sprzed masowego rozprzestrzenienia się telewizji, kiedy rolę ekranu spełniało okno mieszkania, a w nim zainstalowana kobieta z poduszką pod łokciami – żeby nie gnioło – bacznie obserwująca świat lokalny, bo o globalizacji nikt wtedy nawet nie marzył. Kiedy jednak przychodził do takiej kobieciny dzielnicowy, by zasięgnąć informacji o tym czy innym wydarzeniu zwykle nic się nie dowiedział.

Nastał jednak wiek XXI. W Niemczech nic się nie zmieniło – donoszą jak donosili. Za to rodowici Niemcy z większą satysfakcją na naruszenia prawne dokonywane przez – też posiadających obywatelstwo niemieckie – Turków, Serbów, Chorwatów, Greków czy Hiszpanów. W Polsce odmieniło się bardzo. Coraz częściej można spotkać interwencje policji czy straży miejskiej wywołane przez donos dobrotliwej sąsiadki, że ktoś stanął samochodem na trawniku (choć to tylko klepisko od lat przez nikogo nie uprawiane), albo stanął w innym miejscu niedozwolonym. W czasach, kiedy Milicja była Obywatelska mało kto podsuwał jej tematy do interwencji. Dzisiaj kiedy Obywatelska jest Platforma króluje obywatelski donos.

Ponieważ jesteśmy krajem niemal jednolitym narodowościowo, nawet Ukraińców i Wietnamczyków u nas ci niedostatek, zatem w donosach dominują animozje międzydzielnicowe, wywodzące się z czasów, kiedy Polska podzielona była między trzech zaborców. W Krakowie donosiciele z upodobaniem reagują na naruszenia przepisów ruchu drogowego przez zasiadających za kierownicą auta z tablicą rejestracyjną zaczynającą się od litery W. Mniemając zapewne, iż są to nie lubiani w byłej Galicji warszawiacy, choć tablica rejestracyjna może świadczyć tylko o tym, że w Warszawie mieści się siedziba firmy leasingowej. I z wzajemnością. Niedawno w Warszawie zatrzymałem się na terenie ulicy należącej do prywatnej wspólnoty mieszkaniowej i – przyznaję – przekroczyłem o 5 minut dopuszczalny czas zatrzymania. Natychmiast znalazł się donosiciel, wezwał straż miejską, która z satysfakcją wykonała fotografię zło stojącego samochodu z literami KR na tablicy.

Warto bowiem wiedzieć, że wszelkie służby porządkowe otrzymały prawo interwencji w naruszenia przepisów ruchu drogowego także na osiedlach mieszkaniowych czy drogach wewnętrznych, czego do tej pory nie było. To tak w ramach założonego na rok 2012 przez rząd Donalda Tuska wpływu z tytułu mandatów karnych w wysokości 1,2 mld. zł. Szkoda, że nikt nie chce zaskarżyć do Trybunału Konstytucyjnego przepisu o ściganiu naruszeń prawa o ruchu drogowym na p r y w a t n y m terenie wspólnot mieszkaniowych. Bo jeżeli mandaty za wykroczenia popełniane na drogach publicznych wpływają do budżetu państwa, to mandaty za wykroczenia popełniane na drogach prywatnych winny wpływać do wspólnoty mieszkaniowej, przyczyniając się do obniżenia kosztów eksploatacji budynków. Ale jakie państwo, w którym żyjemy, takie i prawo w nim obowiązujące, za sprawą stowięcych je, niezbyt rozgarniętych postów.

ŚWIAT KACZKI DZIWACZKI

W poniedziałek, 12 maja 2025 r. o godz. 17:15 Klub 303 (os. Dywizjonu 303 1) zaprasza na wernisaż wystawy: „Świat Kaczki Dziwaczki”. Do niezwykłego świata Kaczki Dziwaczki zapraszają uczestnicy zajęć „Szkółka Niezwykłej Plastyki” działających w Klubie 303. Podczas wernisażu będzie można obejrzyć niezwykle interesujące prace plastyczne inspirowane bohaterką znanego wiersza Jana Brzechwy. Wstęp wolny. (f)

REKLAMA

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH NA
SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

Bar „Bieńczyce”, os. Kazimierzowskie 22, tel. 12 648 15 10

Bar „Centralny”, os. Centrum C1, tel. 12 644 14 95

Bar „Szkolny”, os. Na Skarpie 24, tel. 12 644 34 02

Bar „Północny”, os. Teatralne 11, tel. 12 644 40 87

Bary zapewniają świeże i tanie dania
tradycyjnej kuchni polskiej

działający od ponad 30 lat

email: zaradca@prokocim.pl

ZAPRASZA WSPÓLNOTY
MIESZKANIOWEdo współpracy
w zarządzaniu nieruchomościami

- Dysponujemy doświadczonym zespołem, którego członkowie posiadają licencje państwowe – ich kompetencje są rekojmią profesjonalnej i rzetelnej dbałości o wasz budynek
- Gwarantujemy jasne i przejrzyste rozliczenie kosztów
- Prowadzimy przygotowanie i realizację przedsięwzięcia budowy instalacji ciepłej wody użytkowej w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych – alternatywnie do remontu przewodów kominowych.

Vident

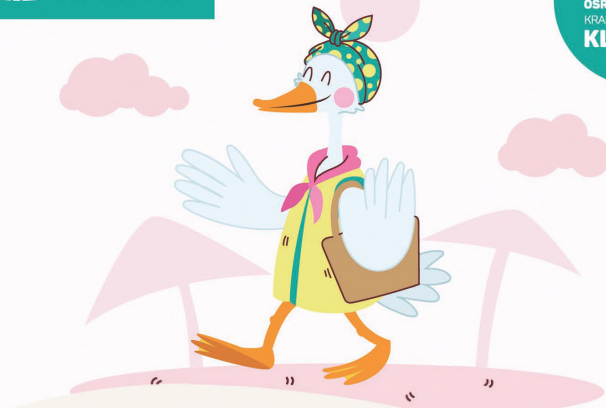
STOMATOLOGIA
PROTETYKAlek. stom.
Andrzej Zimoch
tech. dent.
Marcin SłowiakPEŁNY ZAKRES USŁUG
KORONY, MOSTY, PROTEZY,
EKSPRESOWE NAPRAWYos. Boh. Września 1
tel. 12 641 48 08
12 645 93 33BIURO
OGŁOSZEŃ

tel. 12 643-44-33

E-mail:
sekretariat@glos-tn.krakow.pl

ZAPRASZAMY

Kraków

OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA
KLUB 303Świat Kaczki
Dziwaczkiwernisaż wystawy uczestników
zajęć „Szkółka Niezwykłej Plastyki”

12.05.2025 | godz. 17:15

Klub 303 OKKNH | os. Dywizjonu 303 nr 1

wstęp wolny

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA
KLUB 303os. Dywizjonu 303 1
31-871 Kraków
tel. 504 419 079
klub303@krakownh.plWWW.KRAKOWNH.PL
OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA
OK_NOWAHUTA

ELMAR F.H.U. "ELMAR" s.c.
rowery
 SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
 CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE
 31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"
 tel. 12 647 13 88 www.elmar.interial.pl elmar@interial.pl
 kom. 502 730 087 www.elmar-rowery.pl sklep@elmar-rowery.pl

YACHT KLUB POLSKI KRAKÓW
 ZAPRASZA NA UROCZYSTOŚĆ OBCHODÓW
70 ROCZNICY
POWSTANIA
 z otwarciem sezonu żeglarskiego 2025

10 maja 2025
 (sobota)

Uczestnicy:
 Członkowie YKP KRAKÓW,
 Okręgowy Związek Żeglarski,
 Muzeum Miasta Krakowa,
 Mieszkańcy Krakowa z rodzinami.

Program:
 10.00 - wodowanie jachtów żaglowych,
 10.30 - zabawy sprawnościowe dla dzieci,
 ratownictwo medyczne, pokaz i ćwiczenia,
 11.30 - cumowanie Galarów Flisu Królewskiego,
 Muzeum Krakowa,
 12.00 - uroczyste podniesienie bandery
 YACHT KLUBU POLSKI,
 przemówienia zaproszonych gości,
 13.00 - pokazy łodzi regatowych, rejsy Omega,
 14.00 - zwiedzanie wystawy Flisu Krakowskiego,
 rejs galem i motorówką po Wiśle
 16.00 - występ zespołu szantowego „CZTERY REFY”,
 17.00 - projekcje filmów z rejsów żeglarskich,
 18.00 - biesiada, wspólne śpiewanie szant,
 wspomnienia.

11 maj 2025
 10.00 - spotkanie klubowe,
 zamknięcie uroczystości Jubileuszowej

Przystań YKP KRAKÓW nad Wisłą,
 ul. Stanisławy Dowgiałło 1
 (okolice Mostu Wandy).

www.ykp.krakow.pl

Patronat honorowy:
 WOJEWODA MAŁOPOLSKI
 Krzysztof Jan Nalecz
 Kraków
 Aleksander Misański
 Prezydent Miasta Krakowa
 MAŁOPOLSKA
 Witold Kozłowski
 Wicemarszałek Województwa Małopolskiego

Patronat medialny:
 Kraków.pl

SENTENCJA TYGODNIA:

Nikt nigdy nie stał się biedny przez dawanie.

Anne Frank

HOROSKOP

BARAN (21 III-20 IV). Kipisz energią i zaskakujesz pomysłami. Najbliższe dni, to będzie wyjątkowo twórczy okres tej wiosny. Wiele będzie się działo i we wszystkim, co jest godne uwagi, zechcesz uczestniczyć. Powodzenia.

BYK (21 IV-20 V). Postarasz się odbudować relacje koleżeńskie, naprawić to, co ostatnio się nie układało. Zależy Ci, by znowu odzyskać także dobre sąsiedzkie układy. Niewątpliwie będzie wiele okazji, by zaakcentować, że zależy Ci na tym.

BLIŹNIĘTA (21 V-21 VI). Masz wiele okazji by popisać się publicznie i zapewne to wykorzy-

stasz w takich sytuacjach jak ważne egzaminy kwalifikacyjne. Nie zawiedziesz, rodzinka i znajomi zauważą Twoje nietuzinkowe sukcesy.

RAK (22 VI-22 VII). Więcej niż zwykle zadbasz teraz o zdrowie. Znajdziesz czas na badania, testy i fachowe dyskusje. To dobrze rokuje, bo niepokojące sprawy zostaną w końcu wyjaśnione i spokojnie będziesz mógł zabrać się do pracy.

LEW (23 VII-22 VIII). Jesteś bardzo pożądanym gościem nie tylko jako współtowarzysz biesiad, ale także jako wrażliwy, pomocny kolega, z którym można podyskutować na nie-

malże każdy, bardzo trudny temat.

PANNA (23 VIII-22 IX). Spodziewasz się wizyty przyjaciół, z którymi ostatnio utrzymywałeś dość luźne kontakty. To spotkanie może wiele zmienić, bo odżyją wspomnienia. W każdym razie zapowiada się seria sympatycznych posiedzeń.

WAGA (23 IX-22 X). Masz kłopoty zwłaszcza z najmłodszymi latoroślami. Naturalnie chcesz to zmienić, poświęcisz wiele czasu na rozmowy, wyjaśnienia. Będzie to spory wysiłek, kawał potrzebnej i dobrej roboty.

SKORPION (23 X-21 XI). Jesteś w doskonałej kondycji, zaska-

kujesz pomysłami i wytrwałością w realizacji swoich celów. Przy okazji wzbudzasz też odrobinę zazdrości w środowisku zawodowym. Bądź ostrożny, staraj się unikać konfliktów.

STRZELEC (22 XI-21 XII). Na brak zajęć nie możesz narzekać. Choć często czujesz się zmęczony nie odmawiasz pomocy innym w potrzebie. Nie przesadzaj, nie jesteś niezniszczalny. Pomyśl choćby o krótkim urlopie.

KOZIOROŻEC (22 XII-19 I). Masz wiele powodów do zadowolenia i sporo czasu by cieszyć się drobnymi przyjemnościami każdego dnia. Nadal pielęgnować zamierzasz przy-

jacielskie układy i spokojne, oczekiwane gesty ze strony bliskich.

WODNIK (20 I-18 II). Jesteś doskonałym organizatorem wycieczek, koleżeńskich imprez i nadal zamierzasz zaskakiwać w swojej, towarzyskiej paczce. Doskonale sobie radzisz i wkrótce zabłyśniesz nowym pomysłem.

RYBY (19 II-20 III). Ostatnio stronisz od większych zgromadzeń, hałaśliwych spotkań. Po prostu preferujesz spokój i znane, powtarzalne czynności. Będzie wiele okazji ku temu, ale nie zaniedbuj starych, utrwalo-

nych przyjaźni.

- Samanta

AKTA SPRAWY

KUPUJ Z GŁOWĄ!

Podobno przy zakupie niektórych rzeczy wyłączają się mechanizmy kontrolne i obronne. U kobiet gama takich towarów jest ogromna, u facetów ograniczona, ale na pewno samochody i zegarki to przedmioty przez wielu z nich upragnione. Dlatego fascynacja towarami i ceną potrafi oszołomić. I tak jak w przypadku dwóch mieszkańców Krakowa narazić na spore straty – i to nie kilku - lecz kilkudziesięciu tysięcy złotych. Tyle bowiem kosztować miał rzekomo szwajcarski zegarek z wyższej półki i kilkuletni SUV. Internet to miejsce, gdzie najprościej natrafić na wymarzony przedmiot codziennego użytku. Używany, ale w doskonałym stanie. Wtedy też na wyobraźnię działa fakt, że nowy zegarek prestiżowej firmy wart 100 tys. zł może kosztować trzy razy mniej, a auto z konkretnego rocznika średnio cenione na rynku na 60 tys. zł tylko 40 tys. zł.

Ale wracając do rzeczy. Mamy dwóch obywateli w wieku średnim – obaj mieszkańcy Krakowa. Niebiedni, mający swoje pasje, plany i marzenia. Niestety nie posiadający czegoś, co się nazywa racjonalnym myśleniem i przewidywaniem. 45-letni Piotr W. od wielu lat kolekcjonował zegarki. Zbiór był spory i warty ponad 100 tys. zł. Mężczyzna prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą i nie narzekający na brak przychodów, postanowił wreszcie spełnić swe marzenie – kupić zegarek pewnej szwajcarskiej firmy. Rzadki model automatyczny – osiągający dość wysokie ceny. Kiedy na jednym z portali natrafił na ofertę jego sprzedaży bardzo się nią zainteresował. Tym bardziej, że cena była atrakcyjna. Zamiast znaleźć kogoś znajdującego się na rzeczy i mieszkającego w Szczecinie, aby sprawdził czasomierz, zdecydował się na szybką transakcję. Tym bardziej, że sprzedający zdecydował się obniżyć cenę z na 35 tys. zł. Co wcale się nie wydało kupującemu podejrzanę. Nie widząc realnie towaru, polegając na zdjęciach i zapewnieniach rzekomego sprzedawcy, na podane przez niego konto ostatecznie trafiły pieniądze. A w dwa dni później kurier przywiózł wyczekany zegarek. Firmy znanej z tenisowych kortów i z tego, że zawsze po meczu na swój nadgarstek zakłada go Iga Świątek. Radości było co niemiara, bo czasomierz był przepiękny – pana Piotra jednak zastanowiła po pierwsze pewna niedoróbka na tarczy oraz nietypowe oznakowania na dekle. Więc postanowił to skonsultować w internecie i gdy otrzymał informacje, że to prawdopodobnie doskonała chińska podróbka – natychmiast pobiegł do zegarmistrza. Ten niestety potwierdził te przypuszczenia. A sprzedający zapadł się pod ziemię.

Z kolei 57-letni Tadeusz I. od kilku miesięcy poszukiwał wymarzonego auta. Konkretnie pojazd miał być w czarnym kolorze, posiadać automatyczną skrzynię biegów i chodziło o dość konkretny model pewnego japońskiego producenta. Wreszcie mężczyzna trafił na odpowiedni egzemplarz. Gdy zobaczył ogłoszenie w internecie, natychmiast skontaktował się z oferującym. Według niego auto było w bardzo dobrym stanie, a znający się akurat na tym modelu pan Tadeusz wypytał ze szczegółami o typowe bolączki tego pojazdu. Kalkulując, że jeżeli wszystko jest prawdą, co mówi sprzedający, wystarczy kilka tysięcy złotych, aby auto doprowadzić do 100 procentowej sprawności. I umówił się na sprawdzenie tego wszystkiego. Postanowił też przygotować sobie gotówkę na wypadek transakcji i wsiadł w

pociąg do Wrocławia. Tam bowiem mieszkał sprzedający.

Z 40 tys. zł w kieszeni wewnętrznej po telefonie do rzekomego właściciela pojazdu wsiadł do autobusu, aby dotrzeć na miejsce. Tam w jednym z zespołów garaży miał stać wymarzony samochód. Wtedy drogę zastąpiło mu dwóch zamaskowanych osobników. Wiadomo w jakim celu – pobili krakowianina zabierając wszystkie pieniądze i telefon. I tak jak nagle się pojawili, tak też zniknęli z łupem.

Było jasne, że 57-latek został wmanewrowany w transakcję i obrabowany z inspiracji ogłoszeniodawcy. A auto okazało się należeć kompletnie do kogoś innego. Teraz obaj krakowianie „lżejsi” o kilkadziesiąt tysięcy złotych czekają na wyniki policyjnych postępowań. Ale nie czarujmy się – szanse na odzyskanie pieniędzy są niewielkie. (mar)

HUMOR

Obiad świąteczny, cała rodzina przy stole, mąż mówi do żony:
 - Mówiłaś, że zrobisz dzisiaj indyka?
 Żona podnosi głowę patrząc na sufit i mówi:
 - Gul gul gul gul...

Dwaj kolesie rozmawiają w kawiarni.
 - A wiesz Marian, że każdy człowiek ma jakieś nawyki?
 - Tak, naprawdę? A ja też mam?
 - Tak. Ty Marian na przykład zawsze mieszasz herbatę z cukrem prawą ręką.
 - No i co z tego?
 - A większość ludzi używa łyżeczki.

Matka pyta syna:
 - Co twojej dziewczynie podoba się w tobie?
 - Uważa, że jestem przystojny, utalentowany, mądry i że świetnie tańczę.
 - A co tobie podoba się w niej?
 - To, że uważa, że jestem przystojny, utalentowany, mądry i że świetnie tańczę.

Pacjent do lekarza:
 - Czy po wyleczeniu złamanego nadgarstka będę grał na skrzypcach?
 - Już po tygodniu.
 - To świetnie, bo wcześniej nigdy tego nie potrafiłem!

MIĘSO MIELONE Z WARZYWAMI

Mięso mielone smażymy na oleju przez 10 minut. Cebulę kroimy w kostkę, paprykę w paski, pory w krążki. Warzywa dorzucamy do mięsa. Dodajemy koncentrat pomidorowy. Smażymy 2 minuty. Wlewamy bulion. Dusimy kilka minut. Doprawiamy solą, pieprzem i musztardą. Dodajemy śmietanę i posiekany majeranek. Podajemy z bagietką.

Składniki: 600 g mieszanego mięsa mielonego, 2 cebule, 2 łyżki 1 czerwonej papryki, por, 4 gałązki majeranku, 2 łyżki oleju, 3 łyżki koncentratu pomidorowego, 300 ml bulionu, łyżeczka ostrej musztardy, 150 g kwaśnej śmietany, sól, pieprz.

